

**ZDRAVSTVENO VELEUČILIŠTE
ZAGREB, MLINARSKA CESTA 38**

**STUDIJSKI PROGRAM
SPECIJALISTIČKOG DIPLOMSKOG
STRUČNOG STUDIJA SESTRINSTVA
„JAVNO ZDRAVSTVO“**

(izmjene i dopune 2020.)

Zagreb, ožujak 2020.

1. UVOD.....	4
1.1. RAZLOZI ZA POKRETANJE STUDIJA, POSEBNO:.....	4
1.2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA PREDLAGAČA U PROVOĐENJU EKVIVALENTNIH ILI SLIČNIH PROGRAMA	6
1.3. OTVORENOST STUDIJA PREMA POKRETLJIVOSTI STUDENATA.....	6
2. OPĆI DIO.....	7
2.1. NAZIV STUDIJA	7
2.2. NOSITELJ STUDIJA I IZVOĐAČ STUDIJA.....	7
2.3. TRAJANJE STUDIJA.....	7
2.4. UVJETI UPISA NA STUDIJ	7
2.5. KOMPETENCIJE ZAVRŠENIH STUDENATA, OSPOSOBLJENOST ZA OBAVLJANJE POSLOVA I MOGUĆNOST NASTAVKA ŠKOLOVANJA	7
2. 6. ISHODI UČENJA.....	8
2.6. STRUČNI NAZIV (ZVANJE).....	10
3. OPIS PROGRAMA	11
3.1. POPIS OBVEZNIH I IZBORNIH PREDMETA I/ILI MODULA S BROJEM SATI AKTIVNE NASTAVE POTREBNIH ZA NJIHOVU IZVEDBU I BROJEM ECTS- BODOVA	11
3.1.1. POPIS PREDMETA STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO	12
3.1.2. NASTAVNI PLAN STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO PO GODINAMA I SEMESTRIMA.....	13
3.1.3. NASTAVNI PLAN PO GODINAMA STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO.....	14
3.1.3.1. NASTAVNI PLAN PRVE GODINE STUDIJA	14
3.1.3.2. NASTAVNI PLAN DRUGE GODINE STUDIJA.....	15
1. EPIDEMIOLOGIJA I ZDRAVSTVENA STATISTIKA.....	16
2. INTEGRALNI PRISTUP OČUVANJA ZDRAVLJA I PREVENCIJE BOLESTI.....	18
3. ISTRAŽIVANJE U SESTRINSTVU	21
4.1. DIJETOTERAPIJA U LIJEČENJU I PREVENCIJI BOLESTI.....	24
4.2. RADNA TERAPIJA U ZAJEDNICI.....	27
4.3. FINANCIRANJE I EKONOMIKA ZDRAVSTVA	29
4.4. BIOETIKA I LJUDSKA PRAVA	31
4.6. PALIJATIVNA SKRB	35
4.7. RAD S GRUPOM.....	37
4.8. TRENING ŽIVOTNIH VJEŠTINA.....	39
5. KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU PR.....	41
6. KOMUNIKACIJE U ZDRAVSTVU.....	43
7. MENADŽMENT, MARKETING, PODUZETNIŠTVO I POSLOVNA ETIKA	46
8. MEDICINSKO PRAVO.....	48
9. ORGANIZACIJA I EKONOMIKA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	50
10. PREHRANA	53
11. PROSUDIVANJE I SMJERNICE U ZDRAVSTVENOJ NJEZI.....	55
12. SESTRINSTVO U SUSTAVU SOCIJALNE ZAŠTITE	57
13. Specijalna zdravstvena njega I	61
14. Specijalna zdravstvena njega II	63
15. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA	65
3.2. STRUKTURA STUDIJA	69
3.3. POPIS PREDMETA I/ILI MODULA KOJE STUDENTI MOGU IZABRATI S DRUGIH STUDIJA.....	69
3.4. POPIS PREDMETA I/ILI MODULA KOJI SE MOGU IZVODITI NA STRANOM JEZIKU (UZ NAVOĐENJE JEZIKA).....	69
3.5. KRITERIJI I UVJETI PRIJENOSA ECTS-BODOVA - PRIPISIVANJE BODOVNE VRIJEDNOSTI PREDMETIMA KOJE STUDENTI MOGU IZABRATI S DRUGIH STUDIJA NA SVEUČILIŠTU ILI DRUGIM VISOKIM UČILIŠTIMA.....	69
3.6. NAČIN ZAVRŠETKA STUDIJA.....	69
3.7. UVJETI POD KOJIMA STUDENTI KOJI SU PREKINULI STUDIJ ILI SU IZGUBILI PRAVO STUDIRANJA NA JEDNOM STUDIJSKOM PROGRAMU MOGU NASTAVITI STUDIJ.....	69
UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA.....	70

4.1. MJESTA IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA..... 70

1. UVOD

1.1. RAZLOZI ZA POKRETANJE STUDIJA, POSEBNO:

Prema preporukama i standardima Svjetske zdravstvene organizacije i Europske zajednice, na svim razinama zdravstvene zaštite potrebne su stručne i obrazovane medicinske sestre.

U skladu s tim hrvatsko zdravstvo treba medicinske sestre koje će vladati elementarnim znanjima i vještinama zdravstvene njege, ali i visokoobrazovane medicinske sestre za rad u području javnog zdravstva.

„Zdravstvena zaštita i njega u javnom zdravstvu je sinteza praktičnog i teoretskog znanja, čiji je glavni cilj promicanje i zaštita zdravlja u zajednici. Skrb je usmjerena na obitelj, grupe i pojedince u svim razdobljima njihovog životnog ciklusa“ (WHO, 1990.)

Tradicionalno se rad medicinskih sestara u zajednici uglavnom svodio na pružanje zdravstvene zaštite i/ili njege bolesnog ili zdravog pojedinca u njihovim obiteljima ili u domovima zdravlja.

Nasuprot tradicionalnom sestrinstvu, javno zdravstvena zaštita sve više usmjerava medicinske sestre na rad u zajednici kao cjelini i na rad s grupama ljudi. To ne znači da se gubi uloga rada sa pojedincima i njihovim obiteljima, već da se medicinske sestre sve više uključuju u procjenu potreba ljudi u pogledu zdravstvene njege na kućnom nivou i pružanju podrške članovima obitelji i prijateljima u razvijanju vještina i znanja, kako bi se sami zaštitili i pružili pomoć drugima.

Aktivnosti uključuju zdravstveno obrazovanje i nadzor, s naglaskom na izgradnju samopouzdanja i samoodređenja pojedinca, porodice i zajednice, poučavanje i nadziranje rada drugih zdravstvenih radnika, negu bolesnih, usmjeravanje ka drugim zdravstvenim službama, suradnju i koordinaciju sa socijalnim, ekonomskim i političkim sektorima u zajednici, što treba pridonijeti cjelokupnom društvenom razvoju.

Medicinska sestra u javnom zdravstvu bi trebala biti zagovornik prava ljudi na zdravlje i zdravstvenu zaštitu, zasnovanog na vrijednostima i principima „zdravlja za sve“:

- Jednakost – aktivan rad na izjednačavanju je suština „zdravlja za sve“
- Duboki osjećaj za etiku – podržavanje odluka koje utječu na zdravlje pojedinca, zajednice i ukupnog stanovništva
- Aktivno uključivanje ljudi u sve oblike zdravstvene zaštite
- Unapređivanje zdravlja i sprječavanje bolesti
- Zadovoljavanje osnovnih zdravstvenih potreba zajednice
- Međusektorska suradnja – aktivan timski rad sa zdravstvenim i svim ostalim sektorima
- Međunarodna suradnja – osiguravanje zaštite okoline i uvjeta za zdrav život

Diplomski studij za medicinske sestre u području javnog zdravstva nakon završenog dodiplomskog studija u trajanju od tri godine, u zemljama EU se smatra

najvišom stručnom razinom obrazovanja, koje omogućava potpuno samostalan rad u okviru dogovorenih kompetencija (Zakon o sestinstvu/ 2004).

Cilj studija je naučiti studente:

- kako analizirati stanje zdravlja sa svrhom identifikacije javno zdravstvenih problema
- kako istražiti javno zdravstveni problem, utvrditi faktore rizika, procijeniti potrebe za zdravstvenom njegom i postaviti dijagnozu
- kako informirati, poučiti i osnažiti ljude u traženju svojih prava u području zdravstvene zaštite
- kako pokrenuti sve raspoložive resurse sa svrhom identifikacije i rješavanja javno zdravstvenih problema
- kako planirati i utjecati na razvijanje podrške u rješavanju javno zdravstvenih problema
- kako unaprijediti pravnu regulativu u svrhu zaštite zdravlja
- kako pomoći ljudima u povezivanju sa institucijama zdravstvene zaštite
- kako evaluirati ciljeve i kako pratiti kvalitetu zdravstvene zaštite

Osnovna područja učenja::

- Javno zdravstvo – principi i praksa (procjena potreba, utvrđivanje prioriteta, identifikacija rizičnih faktora, načini postupanja i rješavanja problema
- Epidemiologija
- Zdravstveni odgoj i obrazovanje
- Vitalna statistika
- Prevenција kroničnih nezaraznih bolesti
- Prevenција zaraznih bolesti
- Prevenција spolno prenosivih bolesti
- Organizacija i upravljanje u području javnog zdravstva
- Evaluacija zdravstvene njege
- Supervizija sestrinske prakse - algoritmi

Specifični ciljevi:

- razvijati specifična znanja, vještine i stavove potrebne za rad u sustavu javnog zdravstva
- razvijati znanja, vještina i stavove za mogućnost dobre procjene potreba populacije za vrstama i oblicima zdravstvene
- razvijati znanja, sposobnosti i stavove potrebne za rad na promjenama unutar društvene zajednice u svrhu promicanja zdravlja i kvalitete zdravstvene njege
- razvijati vještinu kritičke analize, sinteze i evaluacije svih potreba vezanih uz skrb za pojedinca, obitelji ili društvenu zajednicu
- razvijati sposobnost donošenja odluka u/ ili o postupcima u nepredviđenim okolnostima
- razvijati sposobnosti prepoznavanja i određivanja složenih problema, te pronalaženja mogućih putova za njihovo rješavanje

1.2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA PREDLAGAČA U PROVOĐENJU EKVIVALENTNIH ILI SLIČNIH PROGRAMA

Osnovna izobrazba u sestrinstvu u Europi i svijetu je formalno priznat program studija koji je temelj za opću sestrijsku praksu, a kasnije za obrazovanje na specijalnim i zahtjevnijim područjima zdravstvene njege. Iskustva iz zemalja zapada nam govore da medicinske sestre trebaju dodatna znanja koja mogu steći samo na posebno organiziranim specijalističkim studijima, kao što su: studij javnog zdravstva, studij managementa u sestrinstvu, studij zdravstvene njege djeteta, zdravstvene njege psihijatrijskih bolesnika i sl. Danas se najviše sredstava u razvijenim zemljama svijeta ulaže upravo o područje primarne zdravstvene zaštite i javnoga zdravstva, a samim tim i u obrazovanje kadrova koji bi tu zdravstvenu politiku i provodili. Medicinske sestre imaju ključnu ulogu upravo u preventivi, jer brojčano i obrazovano jake, mogu učiniti mnogo na zaštiti zdravlja populacije, a samim tim i na boljoj ekonomskoj i socijalnoj slici društva.

Stoga se posebna potreba za kvalitetno obrazovanim medicinskim sestrama u sustavu zdravstvene zaštite u Hrvatskoj pokazuje upravo u području promicanja zdravlja i suzbijanja bolesti u cjelokupnoj društvenoj zajednici.

Škola zdravlja „ Dr Andrija Štampar“ nosi ime liječnika dr Andrije Štampara, doajena u području javnog zdravstva, koji je potrebu za vrhunski obrazovanim medicinskim sestrama u tom području prepoznao već davne 1921. godine.

1.3. OTVORENOST STUDIJA PREMA POKRETLJIVOSTI STUDENATA.

Studij je otvoren za prihvata studenata s drugih visokoškolskih ustanova u državi i inozemstvu čiji programi su velikim dijelom kompatibilni s programom stručnog studija sestrijsva naše visokoškolske ustanove(diploma supplement).

2.OPĆI DIO

2.1. NAZIV STUDIJA

Specijalistički diplomski stručni studij sestrinstva Javno zdravstvo

2.2. NOSITELJ STUDIJA I IZVOĐAČ STUDIJA.

Zdravstveno veleučilište, Zagreb

2.3. TRAJANJE STUDIJA

2 godine (IV semestra)

2.4. UVJETI UPISA NA STUDIJ

Završen program stručnog studija sestrinstva u trajanju od tri godine.
Uvjeti upisa regulirani su odlukom Stručnog vijeća.

2.5. KOMPETENCIJE ZAVRŠENIH STUDENATA, OSPOSOBLJENOST ZA OBAVLJANJE POSLOVA I MOGUĆNOST NASTAVKA ŠKOLOVANJA

Polaznici će nakon završenog studija moći

- procjenjivati, planirati i provoditi, sustavnu, evaluiranu i kontroliranu zdravstvenu njegu orijentiranu na zadovoljavanje zdravstvenih potrebe zdravog i bolesnog pojedinca, obitelji i zajednice u cjelini
- odgovorno zastupati i razvijati osobno mišljenje i donositi odluke u skladu s kompetencijama
- kvalitetno analizirati određene javno zdravstvene probleme i djelovati u skladu s najvišim standardima prakse
- razvijati kritičko mišljenje
- u potpunosti koristiti informatičku tehnologiju
- organizirati i upravljati zdravstvenom njegom u području javnog zdravstva
- unapređivati intersektorsku suradnju

2.5.1. Kompetencije završenih studenata

1. Nadziranje i upravljanje kvantitetom i kvalitetom zdravstvene njege
  2. Unapređivanje profesionalnih kompetencija na makro razini
  3. Procjena i prikupljanje, analiza, interpretacija i predstavljanje podataka
  4. Planiranje zdravstvene njege / standardi prakse, standardi procesa, standardi cilja
  5. Provođenje zdravstvene njege
- 5.1. Provođenje osnovne i specijalne njege

5.2. Provođenje intervencija zdravstvene njege

5.3. Briga o okolišu

6. Izvještavanja i dokumentiranja pružene zdravstvene njege na mikro i makro razini

7. Promocije zdravlja i zdravstvenog obrazovanje

8. Analiza stanje zdravlja sa svrhom identifikacije javno zdravstvenih problema

9. Istraživanje javno zdravstvenih problema, utvrđivanje faktora rizika, procjena potreba za zdravstvenom njegom i postavljanje dijagnoze

10. Informiranje, poučavanje i osnaživanje ljudi u traženju svojih prava u području zdravstvene zaštite

11. Pokretanje svih raspoloživih resursa sa svrhom identifikacije i rješavanja javno zdravstvenih problema

12. Pomoć ljudima u povezivanju sa institucijama zdravstvene zaštite

13. Unapređivanje pravne regulative u svrhu zaštite zdravlja

I. Osposobljenost za obavljanje poslova

Diplomanti će u potpunosti biti osposobljeni za gore navedene kompetencije

II. Mogućnost nastavka školovanja

Diplomanti će moći nastaviti školovanje na drugim visokoškolskim ustanovama biomedicinskog usmjerenja, a čiji programi su velikim dijelom kompatibilni s programom završenog studija, u zemlji i inozemstvu (diploma supplement), a u skladu s zakonskim propisima (za doktorski studij)

2. 6. ISHODI UČENJA

Po završetku studija student će biti osposobljen:

1. Napraviti procjenu, planirati, provoditi evaluiranu i kontroliranu zdravstvenu njegu orijentiranu sa svrhom zadovoljavanja zdravstvenih potreba zdravog i bolesnog pojedinca i zajednice.
2. Analizirati određene javnozdravstvene probleme te djelovati u skladu najviših standarda struke.
3. Analizirati zdravstveno stanje pojedinca za potrebe identifikacije javnozdravstvenih problema i potreba
4. Identificirati faktore rizika, staviti u odnos njihov utjecaj na zdravlje pojedinca i zajednice
5. Analizirati zdravlje pojedinca i populacije u međuovisnosti ukupnih utjecaja okolišnih čimbenika s posebnim naglaskom na javnozdravstveno značenje posljedičnog poremećaja zdravlja
6. Opisati koncept promicanja zdravlja pojedinca i njegove okoline kroz ulogu medicinske sestre
7. Planirati sestrinske intervencije uvažavajući rezultate istraživačkog rada.
8. Analizirati prehrambene navike i značaj prehrane kao i stilova življenja u razvoju i prevenciji kroničnih nezaraznih bolesti

9. Koristiti metode sa svrhom informiranja, poučavanja, zdravstvenih odgoja i osnaživanja ljudi svih dobnih skupina za očuvanje zdravlja i prevenciju bolesti.
10. Nabrojati i razlikovati razine preventivnih mjera u cilju sprečavanja nastanka i liječenja nezaraznih i malignih bolesti
11. Izraditi prijedlog programa sa uključenosti i zadaćom medicinske sestre javno-zdravstvene preventivne mjere
12. Opisati organizacijsku povezanost medicinske sestre u zajednici u provedbi Nacionalnih i javno-zdravstvenih i programima i djelovanja
13. Planirati i provoditi javno-zdravstvene projektne aktivnosti u zajednici
14. Koristiti stečeno znanje, vještine i metode rada za provođenje zdravstvenog odgoja kroz individualni rad i rad sa malim i velikim grupama različitih javno-zdravstvenih potreba i problema sa svim dobnim skupinama
15. Definirati potrebe za provođenjem specijalne zdravstvene njege usmjerene na sve dobne skupine i vrste korisnika (novorođenče, dojenče, školsko dijete, adolescente, trudnicu, ženu nakon poroda, stare osobe, bolesne, nemoćne....)
16. Opisati koncept i važnost organizacije zdravstva i zdravstvene zaštite na svim razinama, te argumentirati važnost i ključne točke u povezivanju razina zdravstvene zaštite
17. Opisati osnovne principe planiranja poslovanja, istraživanja, organiziranja i zdravstvenih ustanova (poduzeća).
18. Opisati utjecaj zdravstvene politike s osnovama ekonomike na organizaciju sestrinskih djelatnosti u zajednici i javnom zdravstvu.
19. Unaprjeđivati i poštovati prava čovjeka, djeteta i bolesnika te primijeniti procedure za prepoznavanje i rješavanje pravnih pitanja na pošten i ekonomičan način.
20. Razvijati strategije za razvoj najbolje sestrinske prakse u zajednici, te objasniti procese upravljanja kvalitetom u području zdravstvene njege u zajednici
21. Povezati sve raspoložive resurse zajednice u skrbi pojedinca i obitelji (zdravstvene, nezdravstvene, socijalne, suportivne, vjerske i druge)
22. Preuzeti odgovornost po pitanju vlastitog dugogodišnjeg učenja i planirati razvoj vlastite profesionalne karijere
23. Sudjelovati u procesima koji se tiču politike sustava zdravstvene zaštite
24. Sudjelovati u formiranju sustava pružanja zdravstvene zaštite na svim razinama.
25. Identificirati osobe sa smanjenom funkcionalnom sposobnosti, stare i nemoćne, osobe s posebnim potrebama, pojedince izložene rizicima za zdravlje, i pravilno uputiti pojedinca i obitelji u ostvarivanje skrbi izvan vlastite obitelji
26. Razlikovati potrebe rada u odnosu na specifične potrebe gradskih, ruralnih, otočkih sredina i načine rada u odnosu na specifičnu vrstu populacije
27. Opisati komunikacijsku vještinu za pripremu i organiziranje javnog nastupa (krizno komuniciranje, konferencije za novinstvo, zdravstvene kampanje i sl.)
28. Dokumentirati zdravstvenu njegu na mikro i makro razini

2.6. STRUČNI NAZIV (ZVANJE)

Diplomirana medicinska sestra/diplomirani medicinski tehničar – (dipl.med.techn.)

3.OPIS PROGRAMA

3.1. POPIS OBVEZNIH I IZBORNIH PREDMETA I/ILI MODULA S BROJEM SATI AKTIVNE NASTAVE POTREBNIH ZA NJIHOVU IZVEDBU I BROJEM ECTS- BODOVA.

3.1.1. POPIS PREDMETA STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO

r.b.	PREDMET	P	S	V	UK	ECTS
1.	Epidemiologija i zdravstvena statistika	15	15	15	45	4
2.	Integralni pristup očuvanja zdravlja i prevencije bolesti	30	15	30	75	8
3.	Istraživanje u sestrinstvu	30		45	75	9
4.	Izborni predmet	60	60	60	180	12
5.	Komunikacija s javnošću PR	15		30	45	4
6.	Komunikacije u zdravstvu	15	15	30	60	4
7.	Menadžment, marketing, poduzetništvo i poslovna etika	15	30		45	5
8.	Medicinsko pravo	15	15	15	45	3
9.	Organizacija i ekonomika zdravstvene zaštite	15	30	15	60	5
10.	Prehrana	15	30	15	60	6
11.	Prosudivanje i smjernice u zdravstvenoj njezi	30	15	30	75	9
12.	Sestrinstvo u sustavu socijalne zaštite	30	30	30	90	8
13.	Specijalna zdravstvena njega I	60	30	60	150	12
14.	Specijalna zdravstvena njega II	60	30	60	150	12
15.	Zdravstvena ekologija	15	30		45	4
16.	Završni rad			150	150	15
	UKUPNO	435	330	585	1350	120
	IZBORNI PREDMETI					
4.1.	Dijetoterapija u liječenju i prevenciji bolesti	15	15	15	45	3
4.2.	Radna terapija u zajednici	15	15	15	45	3
4.3.	Financiranje i ekonomika zdravstva	15	15	15	45	3
4.4.	Bioetika i ljudska prava	15	15	15	45	3
4.5.	Upravljanje stresom	15	15	15	45	3
4.6.	Palijativna skrb	15	15	15	45	3
4.7.	Rad s grupom	15	15	15	45	3
4.8.	Trening životnih vještina	15	15	15	45	3

3.1.2. NASTAVNI PLAN STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO PO GODINAMA I SEMESTRIMA.

r.b.	PREDMET	1. GODINA STUDIJA						2. GODINA STUDIJA						
		1. SEMESTAR			2. SEMESTAR			3. SEMESTAR			4. SEMESTAR			
		P	S	V	P	S	V	P	S	V	P	S	V	
1.	Epidemiologija i zdravstvena statistika	15	15	15										
2.	Integralni pristup očuvanja zdravlja i prevencije bolesti				30	15	30							
3.	Istraživanje u sestrinstvu							30		45				
4.	Izborni predmet	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
5.	Komunikacija s javnošću PR										15			30
6.	Komunikacije u zdravstvu	15	15	30										
7.	Menadžment, marketing, poduzetništvo i poslovna etika							15	30					
8.	Medicinsko pravo	15	15	15										
9.	Organizacija i ekonomika zdravstvene zaštite	15	30	15										
10.	Prehrana	15	30	15										
11.	Prosuđivanje i smjernice u zdravstvenoj njezi							30	15	30				
12.	Sestrinstvo u sustavu socijalne zaštite				30	30	30							
13.	Specijalna zdravstvena njega I	30	15	30	30	15	30							
14.	Specijalna zdravstvena njega II							30	15	30	30	15	30	
15.	Zdravstvena ekologija				15	30								
16.	Završni rad													150
	UKUPNO	120	135	135	120	105	105	120	75	120	60	30	225	
		390			330			315			315			
		720						630						
		1350												
	IZBORNI KOLEGIJI													
	Dijetoterapija u liječenju i prevenciji bolesti	15	15	15										
	Radna terapija u zajednici	15	15	15										
	Financiranje i ekonomika zdravstva				15	15	15							
	Bioetika i ljudska prava				15	15	15							
	Upravljanje stresom							15	15	15				
	Palijativna skrb							15	15	15				
	Rad s grupom										15	15	15	
	Trening životnih vještina										15	15	15	

3.1.3. NASTAVNI PLAN PO GODINAMA STUDIJA JAVNO ZDRAVSTVO

3.1.3.1. NASTAVNI PLAN PRVE GODINE STUDIJA

r.b.		PREDMET		1. GODINA STUDIJA									
				1. SEMESTAR				2. SEMESTAR				UKUPNO ECTS	
				P	S	V	ECTS	P	S	V	ECTS		
1.	Epidemiologija i zdravstvena statistika	15	15	15	4								4
2.	Integralni pristup očuvanja zdravlja i prevencije bolesti					30	15	30	8				8
3.	Izborni predmet	15	15	15	3	15	15	15	3				6
4.	Komunikacije u zdravstvu	15	15	30	4								4
6.	Medicinsko pravo	15	15	15	3								3
7.	Organizacija i ekonomika zdravstvene zaštite	15	30	15	5								5
8.	Prehrana	15	30	15	6								6
9.	Sestrinstvo u sustavu socijalne zaštite					30	30	30	8				8
10.	Specijalna zdravstvena njega I	30	15	30	5	30	15	30	7				12
11.	Zdravstvena ekologija					15	30		4				4
	UKUPNO	120	135	135	30	120	105	105	30				60
			390				330						
	UKUPNO						720						

3.1.3.2. NASTAVNI PLAN DRUGE GODINE STUDIJA

		2. GODINA STUDIJA								UKUPNO ECTS
		3. SEMESTAR				4. SEMESTAR				
r.b.	PREDMET	P	S	V	ECTS	P	S	V	ECTS	
1.	Istraživanje u sestrinstvu	30		45	9					9
2.	Izborni predmet	15	15	15	3	15	15	15	3	6
3.	Komunikacija s javnošću PR					15		30	4	4
4.	Menadžment, marketing, poduzetništvo i poslovna etika	15	30		5					5
6.	Prosuđivanje i smjernice u zdravstvenoj njezi	30	15	30	9					9
7.	Specijalna zdravstvena njeza II	30	15	30	4	30	15	30	8	12
8.	Završni rad							150	15	15
	UKUPNO	120	75	120	30	60	30	225	30	60
		315				315				
		630								

OPIS PREDMETA

1. EPIDEMIOLOGIJA I ZDRAVSTVENA STATISTIKA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	15	15	4

Okvirni sadržaj predmeta

U dijelu opće epidemiologije naglasak je stavljen na epidemiološke pojmove i epidemiološka mjerenja za njihovo jasno razumijevanje i primjenu. Segment primarne i sekundarne prevencije zaraznih i kroničnih nezaraznih bolesti vodeća su poglavlja općeg dijela.

Specijalna epidemiologija obuhvaća najznačajnija područja u domeni zaraznih i kroničnih nezaraznih bolesti.

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog kolegija studenti će biti osposobljeni:

- Opisati povijesni razvoj uz navođenje najznačajnijih činjenica i napretka u epidemiologiji
- Definirati osnovne epidemiološke pojmove i mjerenja u epidemiologiji
- Nabrojati i razlikovati razine preventivnih mjera u cilju sprečavanja nastanka zaraznih bolesti
- Nabrojati i razlikovati razine preventivnih mjera u cilju sprečavanja nastanka i liječenja kroničnih nezaraznih bolesti
- Sudjelovati u izradi prijedloga javno-zdravstvenih programa s naglaskom na uključenost i ulogu medicinske sestre u istim
- Povezati stečena znanja iz kliničkih područja sa epidemiologijom

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će usvojiti znanja vezana uz: epidemiološki pristup bolestima; osnove epidemioloških pojmova; epidemiološke metode; sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti (primarna i sekundarna prevencija); primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti; osnovne epidemiološke značajke crijevnih zaranih bolesti; respiratornih zaraznih bolesti, vektorskih bolesti i spolno i krvlju prenosivih bolesti; epidemiološke značajke i javnozdravstveni značaj vodećih kroničnih nezaraznih bolesti: bolesti cirkulacijskog sustava, maligne bolesti, šećerna bolest i ozljede. Temeljne spoznaje u ovom području će omogućiti daljnja proučavanja i saznanja u tijeku studija. Na temeljna znanja iz područja epidemiologije nadovezuju se svi ostali klinički kolegiji nužni za obavljanje poslova i zadataka medicinske sestre.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Frontalna i problemska nastava. Sustavno praćenje usvajanja znanja tijekom problemske nastave. Praktična nastava se izvodi pod nadzorom nastavnika/provjera postupaka prema dobivenim smjernicama (vježbe se odvijaju u Službi za epidemiologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. A. Štampar“.)

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Ropac D, Puntarić D. i sur. Epidemiologija zaraznih bolesti. Zagreb: Medicinska naklada; 2010.
2. Vorko Jović A, Strnad A, Rudan M. I. Epidemiologija kroničnih nezaraznih bolesti. Zagreb: Medicinska naklada; 2010.
3. Vorko Jović A i sur. Priručnik za seminare i vježbe iz epidemiologije u: Vorko -Jović A. Epidemiologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2002.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Vorko Jović A, Kolčić I i sur. Epidemiologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2012.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

Način polaganja ispita

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

2. INTEGRALNI PRISTUP OČUVANJA ZDRAVLJA I PREVENCIJE BOLESTI	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	2	30	15	30	8

Okvirni sadržaj predmeta

Odnos između promicanja zdravlja, očuvanja/zaštite zdravlja i sprječavanja bolesti. Koncepti i pristupi promicanju zdravlja. Uloga medicinske sestre u strategijama promicanja zdravlja (izgradnja zdrave zdravstvene politike, razvoj zdravog okoliša, razvoj osobnih vještina, akcije zajednice, reorijentacija zdravstvene službe). Salutogeneza. Etika promicanja zdravlja. Aktivno sudjelovanje stanovništva u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti. Socijalni marketing. Izabrani primjeri promicanja zdravlja u okruženju (škola, radno mjesto, zajednica). Iskustva Republike Hrvatske i međunarodna suradnja u promicanju zdravlja. Zadaće medicinske sestre u kontroli nad zdravljem i zdravstvenim stanjem pojedinca, obitelji, grupa i zajednice. Metode rada u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti (rad s osobama s povećanim potrebama). Obiteljski pristup. Rad medicinske sestre u zajednici – od planiranja do akcije i evaluacije. Mjere primarne, sekundarne i tercijarne prevencije u zdravstvenoj legislativi i zdravstvena tehnologija. Akcijska istraživanja u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti i ocjena kvalitete rada. Uloga i zadaće medicinske sestre u integralnom pristupu promicanju zdravlja i prevenciji bolesti u vodećim javnozdravstvenim problemima (kardiovaskularne bolesti, maligne bolesti, mentalno zdravlje, ovisnosti, prehrana, tjelesna aktivnost, spolno prenosive bolesti, nasilje, planiranje obitelji).

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog kolegija studenti će biti osposobljeni:

- Razlikovati pojmove promicanje zdravlja, očuvanje zdravlja i sprečavanje bolesti, liječenje, zdravstveni odgoj, socijalna medicina.
- Opisati koncept promicanja zdravlja pojedinca i njegove okoline kroz ulogu medicinske sestre
- Opisati pojam te primjenu salutogeneze u integralnom pristupu promicanje zdravlja i prevencije bolesti
- Opisati ulogu medicinske sestre u planiranju, provedbi i vrednovanju rada u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti u zajednici i različitim okruženjima (škola, obitelj, radna sredina i drugo...)
- Navesti razloge i potrebu međuprofesionalne i intersektorske suradnje u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti te ulogu i zadaćama medicinske sestre
- Nabrojati čimbenike koji utječu na zdravstveno ponašanje pojedinca, obitelji i zajednice
- Koristiti stečeno znanje, vještine i metode rada za provođenje zdravstvenog odgoja kroz individualni rad i rad sa malim i velikim grupama različitih javno-zdravstvenih problema sa svim dobnim skupinama
- Analizirati utjecaj zajednice na zdravstveno ponašanje pojedinca

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Student će biti osposobljen da:

- Zna i razumije razlike između pojmova promicanje zdravlja, prevencija bolesti, liječenje i rehabilitacija bolesti te između pojmova javno zdravstvo, novo javno zdravstvo, preventivna medicina, socijalna medicina, zdravstveni odgoj i zdravlje u zajednici;

- Zna i razumije koncepte i principe promicanja zdravlja te ulogu medicinske sestre u kontroli zdravlja pojedinca i njegovog okruženja, s posebnim naglaskom na etičke dileme i legislativu;
- Zna, i razumije salutogeneze te primijeni salutogene principe u integralnom pristupu promicanju zdravlja i prevenciji bolesti;
- Zna, razumije i primijeni osnovne principe u planiranju, provedbi i vrednovanju rada u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti u različitim okruženjima (obitelj, škola, radna sredina, zajednica – primjeri Zdrava županija, Zdravi grad, Zdravi vrtić, Škola koja promiče zdravlje, itd.);
- Zna i razumije potrebu intersektorske i međuprofesionalne suradnje u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti te primijeni metode koje odgovaraju ulozi i zadaćama medicinske sestre u toj suradnji;
- Zna i razumije čimbenike koji utječu na zdravstveno ponašanje pojedinca i njegovu percepciju zdravstvenog stanja, dinamiku odnosa u obitelji i zajednici te primijeni umijeće i vještine djelovanja na te čimbenike;
- Zna i razlikuje mjere primarne, sekundarne i tercijarne intervencije u zajednici;
- Stekne vještine u pristupanju zajednici te osnove planiranja, provedbe i vrednovanja akcija u zajednici;
- Stekne vještine rada u promicanju zdravlja i prevenciji bolesti s osobama i grupama s povećanim potrebama (djeca, žene, stari, hendikepirani);
- Zna i razumije ulogu medicinske sestre u prepoznavanju i rješavanju vodećih javnozdravstvenih problema u zajednici (kardiovaskularne bolesti, maligne bolesti, promicanje mentalnog zdravlja, ovisnosti, prehrana i tjelesna aktivnost, spolno prenosive bolesti, nasilje u obitelji);
- Razvije umijeće praćenja vlastitog rada i unapređenja kvalitete rada i stalnog učenja na području promicanja zdravlja i sprječavanja bolesti.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminari, vježbe. Problemu orijentirana nastava. Aktivan rad na izradi vlastitog prijedloga programa u zajednici i prikaz programa na završetku nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Jakšić Ž, Kovačić L i sur. Socijalna medicina. Zagreb: Medicinska naklada; 2000 (odabrana poglavlja).
2. Kovačić L ur. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti. Zagreb: Medicinska naklada; 2003.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Pencheon D, Guest C, Melzer D, Gray MJA ur. Oxford Handbook of Public Health Practice. Oxford-New York: Oxford University Press; 2002.
2. International Union for Health Promotion and Education. The Evidence of Health Promotion Effectiveness. Brussels: ECSC-EC-EAEC; 2000.
3. Koelen M. van den Ban AW. Health Education and Health Promotion. Wageningen: Wageningen Academic Publishers; 2003.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 8. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Seminarski rad (pismeno-prijedlog programa), te usmeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

3. ISTRAŽIVANJE U SESTRINSTVU	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3	30			45

Okvirni sadržaj predmeta

- Temeljne pretpostavke istraživačkog procesa – znanstveni pristup;
- Važnost istraživanja za razvoj sestrinstva (sestra kao korisnik rezultata istraživanja i kao sudionik u istraživačkom procesu);
- Putovi spoznaje i uloga pojedinih elemenata (teorija, istraživanje, hipoteze i varijable);
- Uzorak i populacija (vrste uzoraka i načini odabira uzorka);
- Etički problemi u istraživanju;
- Mjerenje i mjerne ljestvice (metrijske osobine mjernog postupka - pouzdanost, valjanost, objektivnost i osjetljivost; vrste mjernih ljestvica);
- Vrste istraživanja
- Kvalitativna istraživanja (pregled kvalitativnog istraživanja, vrste kvalitativnih istraživanja, elementi oblikovanja kvalitativnog istraživanja);
- Pretpostavke kvalitativnog istraživanja (prikupljanje podatka, analiza podataka, pretpostavke pouzdanosti i valjanosti, ograničenja kvalitativnih istraživanja);
- Nacrti istraživanja na jednom subjektu i sekvencijalna istraživanja u kliničkim uvjetima;
- Predeksperimentalni, eksperimentalni, i kvazi-eksperimentalni istraživački nacrti (izbor uzorka, kontrola, valjanost, registriranje podataka);
- Longitudinalni istraživački nacrti;
- Kritički pregled objavljenih istraživanja (proces kritičke analize i kritika istraživačkog članka);
- Prikupljanje podataka i mjerenje (izvori podataka – mjerenje, opažanje, postavljanje pitanja i ostali izvori podataka; registriranje i pohranjivanje podataka);
- Multivariatni pristup u nacrtima istraživanja;
- Uvod u multivariate postupke analize podataka;
- Opći multivariatni linearni model;
- Osnovi faktorske analize;
- Regresijska analiza (osnovni modeli);
- Analiza varijance;
- Diskriminativna analiza;
- Analiza preživljavanja;
- Primjena računalnih programa za provedbu multivariatnih analiza podataka;
- Proces razvoja prijedloga istraživanja i njegova struktura;
- Pisanje izvještaja o rezultatima istraživanja (priprema rukopisa za objavljivanje, dijelovi izvještaja);
- Preporuke za pisanje i oblikovanje izvještaja o rezultatima istraživanja

Ishodi učenja

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti osposobljen:

- Prepoznati i opisati važnost i značaj istraživanja za razvoj sestrinstva;
- Identificirati i navesti elemente istraživačkog procesa,
- Procijeniti i predvidjeti etičke probleme nekog istraživanja;
- Odabrati adekvatne mjerne postupke za prikupljanje podataka;
- Izdvojiti i opisati obilježja podataka na pojedinoj mjernoj skali,

- Odabrati odgovarajući istraživački nacrt za provedbu istraživanja;
- Nabrojati i opisati postupke multivarijantne analize;
- Objasniti podatke prikupljene u istraživanju;
- Koristiti, prosuditi i interpretirati stručnu literaturu;
- Prikazati i sačiniti izvještaj o rezultatima istraživanja;
- Planirati sestrinsku intervenciju uvažavajući rezultate istraživačkog rada.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti sposoban pratiti i razumjeti stručne i znanstvene radove te sam provesti istraživanja s područja sestrinstva.

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti sposoban:

- razumjeti važnost i značaj istraživanja za razvoj sestrinstva;
- imenovati elemente istraživačkog procesa;
- prepoznati etičke probleme nekog istraživanja;
- odabrati adekvatne mjerne postupke za prikupljanje podataka;
- prepoznati i opisati obilježja podataka na pojedinoj mjernoj skali,
- izabrati odgovarajući istraživački nacrt za provedbu istraživanja;
- opisati i koristiti metode i postupke multivarijantne analize;
- imenovati različite postupke multivarijantne analize i odrediti njihove prednosti i nedostatke;
- odabrati odgovarajuće postupke analize ovisno o vrsti podataka kojom raspolažu;
- provesti postupke multivarijantne analize podataka uz primjenu računalnog programa;
- interpretirati podatke prikupljene u istraživanju;
- pratiti stručnu literaturu;
- pripremiti i sačiniti izvještaj o rezultatima istraživanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava će se izvoditi kroz predavanja, seminare i metodičke vježbe, a usvajanje znanja studenata će se pratiti kontinuirano tijekom seminara i vježbi provjerom stečenih znanja i vještina te kroz ispit po apsolviranju nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Marušić M i suradnici. Uvod u znanstveni rad u medicini (treće dopunjeno i obnovljeno izdanje). Zagreb: Medicinska naklada; 2004.
2. Mejovšek M. Uvod u metode znanstvenog istraživanja. Jastrebarsko: Naklada "Slap"; 2003.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Petz B. Osnovne statističke metode za nematematičare. Jastrebarsko: Naklada "Slap"; 1997.
2. Burns N. Grove S. Understanding Nursing Research. Philadelphia: W.B. Saunders Company; 2002.
3. Halmi A. Multivarijantna analiza u društvenim znanostima. Zagreb: „Alineja“; 2003.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 8. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4. IZBORNI PREDMETI

4.1. DIJETOTERAPIJA U LIJEČENJU I PREVENCIJI BOLESTI	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij sadržava poglavlja u kojima je s nutricionističkog i biomedicinskog stajališta temeljito obrađena dijetoterapija posebnih i patoloških stanja, od prevencije do liječenja bolesti. Studenti će biti upoznati s najnovijim spoznajama u dijetoterapiji i kliničkoj prehrani. Posebna pozornost posvetit će se dijetoterapiji kroničnih nezaraznih bolesti, specifičnih stanja i rijetkih bolesti.

U praktičnom dijelu kolegija savladati će metode za procjenu nutritivnog statusa bolesnika te sukladno određenoj dijetoterapiji izrada i primjena odgovarajućih jelovnika. Planiranje i izrada temeljit će se na preporukama i smjernicama nacionalnih i svjetskih relevantnih institucija.

Ova se znanja mogu primjeniti u bolnicama, klinikama, domovima za starije i nemoćne osobe, u rehabilitacijskim ustanovama, ali i u prevenciji bolesti te razvoju povezanih komplikacija.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- upotrijebiti antropometrijske metode za ocjenu stanja uhranjenosti kroz različita životna razdoblja i zdravstvena stanja
- prepoznati posljedice nepravilne prehrane na zdravlje čovjeka i predložiti metode i rješenja problema
- opisati i primjeniti dijetoterapiju u prevenciji i liječenju kroničnih nezaraznih bolesti
- opisati i primjeniti dijetoterapiju kod šećerne bolesti
- opisati i primjeniti dijetoterapiju kod onkoloških bolesti
- opisati i primjeniti dijetoterapiju kod bolesti probavnih organa
- opisati nutritivnu potporu kod rijetkih bolesti, intolerancija i alergija na hranu
- opisati principe i moguće probleme novih trendova u prehrani kao posljedica na zdravlje
- procjeniti i sastaviti jelovnik sukladno fiziološkim potrebama pojedinca i odgovarajućoj dijetoterapiji
- organizirati i primjeniti odgovarajuću nutritivnu skrb ovisno o zdravstvenoj instituciji

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Znanja koja student stječe iz područja dijetoterapije i dijetetike omogućavaju mu samostalnost u izradi specifičnih uputa, preporuka i primjera jelovnika sukladno potrebama bolesnika.

Posebna pozornost pridaje se usklađivanju određene dijetoterapije sa propisanim preporukama i smjernicama.

Student razvija vještinu i samostalnost u izračunu ukupnog dnevnog energijskog unosa, odabiru odgovarajuće vrste hrane uz praćenje unosa pojedinih nutrijenata sukladno zdravstvenom stanju i potrebama bolesnika.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, vježbe, seminari.

Završni kolokvij iz vježbi.

Izlaganje seminara.

Završni pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita:

1. Pavić E. Dijetetika (Skripta iz dijetetike, nastavni tekstovi i materijali s predavanja). Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2018.
2. Štimac D. i sur. Dijetoterapija i klinička prehrana. Zagreb: Medicinska naklada; 2014.
3. Vrca Botica M. Šećerna bolest u odraslih. Zagreb: Školska knjiga; 2012.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

1. Singh R. Food and Nutrition for Nurses. India: Jaypee Brothers Medical Publishers; 2012.
2. Dudek S.G. Nutrition Essentials for Nursing Practice. Philadelphia (7. Izdanje), Wolters Kluwer Health | Lippincott Williams & Wilkins; 2014.
3. Anthikad J. Nutrition and Biochemistry for Nurses. India: Jaypee Brothers Medical Publishers; 2009.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

1. Završni kolokvij iz vježbi

Završni kolokvij iz vježbi je pismenog tipa, a polaže se nakon svih odrađenih vježbi. Kolokvij mogu pristupiti samo oni studenti koji su odradili sve vježbe (100%). Položeni završni kolokvij uvjet je za pristupanje pismenom ispitu.

2. Izlaganje seminarskog rada
3. Pismeni ispit

Pismenom ispitu student može pristupiti nakon pozitivne provjere znanja završnim kolokvijem iz vježbi, izloženog seminarskog rada te uredno odslušane nastave (80%). Provjera znanja je u obliku pismenog ispita od ukupno 20 pitanja podijeljenih u nastavne cjeline. Pristupnik mora zadovoljiti ukupnim brojem bodova većim od polovice.

Trajanje ispita je 45 minuta.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave/studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.2. RADNA TERAPIJA U ZAJEDNICI	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Kontinuitet rehabilitacije, mjesto rehabilitacije u zajednici, UN i WHO, ljudska prava, razvoj ideje rehabilitacije u zajednici. Standardna pravila o izjednačavanju mogućnosti za osobe s onesposobljenjem. Principi rehabilitacije. Rehabilitacija u različitim zajednicama, mogućnosti u Hrvatskoj. Timski rad: vrste, prednosti i nedostaci. Organizacijska timska igra: najčešće zamke u suradnji među grupama. Uloga pojedinih stručnjaka - članova tima rehabilitacije u zajednici. Menadžment u zajednici. Kontinuitet rehabilitacije, mjesto rehabilitacije u zajednici u timu. Peercounseling, zastupanje, udruge. Projekti u zajednici, predlaganje, izvođenje, suradnici. Stručno organiziranje i usavršavanje, prepoznatljivost radne terapije. Tijekom teorijske i praktične nastave proučavati će se izvedba dnevnih okupacija u radu s osobama s rehabilitacijskim potrebama u kontekstu doma, radnog mjesta, te zajednice. Student će razviti kompetencije u različitim intervencijskim pristupima relevantnim za izvedbu dnevnih okupacija osoba s rehabilitacijskim potrebama u zajednici, radnoterapijski procesi vezani uz samostalno stanovanje, zapošljavanje te ostale vidove pune participacije u zajednici sukladno zadovoljavanju vlastitih potreba.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- objasniti rehabilitaciju u zajednici ,osobine i osnovna načela teorije rehabilitacije u zajednici
- opisati povijesni razvoj uz navođenje najznačajnijih smjernica kroz povijest razvoja rehabilitacije u zajednici
- opisati timski rad i ulogu pojedinih stručnjaka u radu s klijentom/bolesnikom
- objasniti Peercounseling,civilno društvo, udruge
- planirati i provoditi projektne aktivnosti

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Student je osposobljen primijeniti stečena znanja iz područja kontinuiteta rehabilitacije i rehabilitacije u zajednici primijeniti u svom radu sa klijentima u okviru njihovog prirodnog okružja – doma ili zajednice u kojoj žive. Student je osposobljen kontinuitet rehabilitacije i načela rehabilitacije u zajednici primijeniti u okviru provođenja radnoterapijskog procesa.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja i kliničke vježbe.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Scaffa M E. Reitz S M. Occupational Therapy in Community-Based Practice Settings. 2nd ed. F A. Philadelphia: Davis Company; 2013.
2. Mayers S K. Community Practice in Occupational Therapy a Guide to Serving the Community. Jones and Bartlett Publishers LLC; 2010. (on line) http://samples.jbpub.com/9780763762490/62490_FMxx_FINAL.pdf

3. Pulić E. Radna terapija u zajednici (interna skripta za studente radne terapije). Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2015.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Dunn W. Best Practice Occupational Therapy for Children and Families in Community Settings 2nd ed. New York: Slack Incorporated; 2011.
2. Fazio LS. Developing Occupation-Centered Programs for the Community. 2nd ed. New York: Prentice Hall; 2007.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.3. FINANCIRANJE I EKONOMIKA ZDRAVSTVA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	2	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Zdravstvena politika s osnovama ekonomike; osnove zdravstvenog osiguranja, važnost procjene i regulative u promicanju javnog zdravstva, bolničkih integracija, cost-effectiveness analiza, implikacija rasta na opskrbljivače u zdravstvenoj skrbi i reforma zdravstvenog sustava.

Financijsko planiranje i management/ praćenje i izvještavanje o financijskim učincima; organizacija, projiciranje i planiranje tih učinaka na buduće operativne periode.

Uloga bolnica, liječnika, medicinskih sestara, različitih sustava organiziranja i financiranja skrbi (kao tradicionalni cijena-za-uslugu, sustav zdravstvenog osiguranja, nacionalna zdravstvena služba), ciljeva i rješenja organizacijskog tipa, nasljeđenih organizacijskih oblika, izvedbu operativnih jedinica, razumijevanje zašto je izvedba takva, uobličavanje novih ili unapređivanje postojećih operativnih procedura s kompetitivnim prednostima, kreiranje kratkoročnih i dugoročnih odluka koje utječu na provedbu. Polaznici će učiti karakterne analize, tipove procesa, produktivne analize, razvoj i korištenje kvalitativnih standarda, te ulogu operativnih strategija u korporativnoj strategiji.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Opisati model osnovnog zdravstvenog osiguranja
- Povezati javno-zdravstvene mjere sa zdravstvenim osiguranjem
- Nabrojati i analizirati važna pitanja zdravstvene politike
- Povezati sve razine zdravstvene zaštite i njihove specifične uloge
- Definirati karakterne analize, tipove procesa, produktivne analize, standarde procesa u zdravstvu i zdravstvenoj njezi te korporativne i operativne strategije.
- Opisati utjecaj zdravstvene politike s osnovama ekonomike na organizaciju sestrinskih djelatnosti u zajednici i javnom zdravstvu.
- Opisati cost-effectiveness analizu
- Navesti utjecaj reformi u zdravstvu na zdravstvenu skrb
- Dati primjer operativne procedure u sestrinskoj organizacijskoj djelatnosti

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Polaznici će naučiti kako analizirati važna pitanja zdravstvene politike s osnovama ekonomike. Upoznat će se s osnovama zdravstvenog osiguranja, važnosti procjene i regulative u promicanju javnog zdravstva, bolničkim integracijama, cost-effectiveness analizama, implikacijama rasta na opskrbljivače u zdravstvenoj skrbi i reformom zdravstvenog sustava.

Upoznat će se sa strategijom financijskog planiranja i managementa, načinima praćenja i izvještavanja o financijskim učincima organizacije, teprojiciranjem i planiranjem tih učinaka u budućim operativnim periodima.

Upoznat će se i razumjet će ulogu bolnica, liječnika, medicinskih sestara, različitih sustava organiziranja i financiranja skrbi (kao tradicionalni cijena-za-uslugu, sustav zdravstvenog osiguranja, nacionalna zdravstvena služba), ciljeva i rješenja organizacijskog tipa, nasljeđenih organizacijskih oblika, izvedbu operativnih jedinica, razumijevanje zašto je izvedba takva, uobličavanje novih ili unapređivanje postojećih operativnih procedura s

kompetitivnim prednostima, kreiranje kratkoročnih i dugoročnih odluka koje utječu na provedbu.

Polaznici će naučiti karakterne analize, tipove procesa, produktivne analize, razvoj i korištenje kvalitativnih standarda, te ulogu operativnih strategija u korporativnoj strategiji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja uz aktivnu participaciju studenata / problemska nastava. Sustavno praćenje usvajanja znanja tijekom problemske nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Elias Mossialos and Julian le Grand. Health Care and Cost Containment in the European Union, The London School of Economics and Political Science; Ashgate Publishing Limited England and Ashgate Publishing Company USA.
2. Health Care Systems in Transition. European Observatory on Health Care Systems. Croatia; 1999.
3. Birenbaum A. Managed Care Made in America. Praeger Publishers - Greenwood Publishing Group Inc; 1997.
4. Boissoneau R. Health Care Organization and Development. An Aspen Publication; 1986.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Orešković S. New Priorities for Health Sector Reform in Central and Eastern Europe; Croatian Medical Journal 1998. 39:225-233.
2. Drummond M F. Principles of Economic Appraisal in Health Care. University Press; 1984.
3. Prabhat I, Ranson K, Luis Bobadilla J. Measuring the Burden of Disease and the Cost-Effectiveness of Health Interventions A Case Study in Guinea. The World Bank. Washington: DC; 1996.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.4. BIOETIKA I LJUDSKA PRAVA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	2	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Integrativna i pluriperspektivna bioetika kao društveni pokret u Hrvatskoj i svijetu. Bioetika i medicinska deontologija (etika vrline, etika dužnosti- Kant, kršćanska etika i etika skrbi). Povijesni osvrt na ostvarenje ljudskih prava. Pojam, kriteriji određivanja, načini ostvarivanja i vrste ljudskih prava. Deklaracije (Zlatna bula, Deklaracija nezavisnosti 1776., ZAVNOH-a), povelje (Atlanska povelja 1941., Opća deklaracija o pravima čovjeka UN-a 1948.) i rezolucije. Prava bolesnika i pravo na priziv savjesti. Etička povjerenstva i sestrinstvo. Etički problemi u sestričkim istraživanjima.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija studenti će biti osposobljeni:

- objasniti pojam bioetike kao filozofske discipline te njezin povijesni razvoj i pojam deontologije na važnim etičkim aktima;
- opisati, objasniti i primijeniti načela sestrične bioetike kao ljubavi prema životu;
- opisati i objasniti podjelu bioetičkih učenja (etika vrline, Kantova etika dužnosti, kršćanska etika vrline, deontološka etika, etika skrbi);
- opisati, objasniti i primjenjivati etički kodeks medicinskih sestara;
- opisati, objasniti i zauzeti kritičan stav u raznim bioetičkim dvojabama u sestričnoj praksi;
- opisati, objasniti i primijeniti deklaraciju o ljudskim pravima i pravima bolesnika;
- objasniti važnost čuvanja profesionalne tajne i prava na priziv savjesti;
- unaprjeđivati i poštovati prava čovjeka, djeteta i bolesnika;
- primijeniti metodiku izbjegavanja etičkih problema u sestričkim istraživanjima;
- tumačiti zakone, pravila i legalne standarde za izbjegavanje nepotrebne pravne izloženosti i podložnosti koja pogađa financijske izvore, zaposlenike, reputaciju i legalni status;

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Po završetku kolegija student će biti kompetentan: opisati bioetiku kao filozofsku disciplinu, opisati i objasniti početke medicinske bioetike i deontologije, opisati i objasniti podjelu bioetičkih učenja (etika vrline, Kantova etika dužnosti, kršćanska etika vrline, deontološka etika, etika skrbi) opisati, objasniti i primjenjivati profesionalnu etiku i sestrinstvo (etički kodeks),

Opisati, objasniti i primijeniti načela sestrične bioetike - bioetički kodeks medicinskih sestara, opisati, objasniti i zauzeti pozitivan stav u raznim bioetičkim dvojabama u sestričnoj praksi, opisati, objasniti i primijeniti deklaraciju o ljudskim pravima, pravima bolesnika, objasniti važnost i čuvati profesionalnu tajnu, promovirati i poštivati prava čovjeka, djeteta i bolesnika

Studenti će poznavati zakone, pravila i legalne standarde za izbjegavanje nepotrebne pravne izloženosti i podložnosti koja pogađa financijske izvore, zaposlenike, reputaciju i legalni status; Studenti će znati prava bolesnika i drugih korisnika usluga institucije; procedure za prepoznavanje i rješavanje pravnih pitanja na pošten i ekonomičan način.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja uz aktivnu participaciju studenata / problemska nastava. Sustavno praćenje usvajanja znanja tijekom problemske nastave. Studenti će također pripremiti seminarski rad i predložiti ga grupi / grupna diskusija. Vježbe će provoditi u zdravstvenim ustanovama primarne i sekundarne zdravstvene zaštite / prava bolesnika te nevladinim udrugama za promicanje prava bolesnika i ljudska prava općenito

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Čović, A., Gosić, N., Tomašević, L. (ur.), *Od nove medicinske etike do integrativne bioetike*, Hrvatsko bioetičko društvo, Pergamena, Zagreb 2009.
2. Ivanišević G, Fatović Ferencić S. *Bioetičke teme*. Zagreb: Medicinska naklada, 2012.
3. Zagorac, I., Jurić, H., *Bioetika u Hrvatskoj, Filozofska istraživanja, III, god. 28, 2008, sv. 3.*
4. Biškup Marijan, *Ljudska prava, Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 2010.
5. Marinić, Marko, *Matematika ljudskog života*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2017.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Jurić, Hrvoje, *Etika i politika, bioetika i biopolitika*, Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociologijska istraživanja okoline, Vol.11 No.3, 2002.
2. *Encyclopedia of Bioethics*. 3rd edition. New York: Macmillan Reference USA; 2004.
3. Bebek B., Kolumbić A., *Poslovna etika*, Sinergija nakladništvo d.o.o. Zagreb, 2005.
4. McNaughton D. *Moralni pogled*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji; 2010.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit (uvjet za polaganje ispita - pozitivno ocjenjen seminarski rad)

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.5.Upravljanje stresom	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3	15	15	15	3

Osnovni pojmovi o stresu: vrste stresa, reakcije na stres, glavni teorijski pristupi stresu. Učinak stresa na tjelesno i psihičko zdravlje. Individualne razlike u reakcijama na stres. Komunikacija s osobama u stresu. Upravljanje vremenom. Prikaz tehnika opuštanja (abdominalno disanje, progresivna mišićna relaksacija, vođena imaginacija). Stres na poslu i sindrom izgaranja.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija studenti će biti osposobljeni:

- navesti i opisati vrste stresora i stresnih reakcije te glavne teorijske pravce u istraživanju stresa
- objasniti pozitivne i negativne učinke stresa na tjelesno i psihičko zdravlje
- opisati individualne razlike u reakcijama na stres te analizirati ulogu misli, emocija i ponašanja u doživljavanju stresa
- primijeniti vremenski zapis i sastaviti plan učinkovitog upravljanja vremenom na radnom mjestu
- primijeniti tehnike relaksacije u svrhu ublažavanja stresa
- opisati model stresa na poslu te usporediti dva glavna pristupa prevenciji stresa na poslu
- izraditi prijedlog programa za upravljanje stresom
- opisati karakteristike i faze sindroma izgaranja te identificirati najčešće izvore stresa u sestrinskoj praksi

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Razumijevanje osnovnih pojmova vezanih uz stres te mehanizama djelovanja stresa na zdravlje; razumijevanje stresa na poslu i sindroma izgaranja; razvijanje vještina učinkovitog upravljanja stresom. Student će moći definirati osnovne pojmove vezane uz stres i mehanizme djelovanja stresa na tjelesno i psihičko zdravlje, primijeniti tehnike relaksacije u svrhu ublažavanja djelovanja stresa (abdominalno disanje, progresivna mišićna relaksacija), analizirati vremenski zapis i sastaviti plan za učinkovito upravljanje vremenom, utvrditi glavne pristupe stresu na poslu, osmisliti program za upravljanje stresom, provesti analizu radnog mjesta i identificirati glavne izvore stresa u sestrinskoj praksi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja uz aktivnu participaciju studenata / problemska nastava. Sustavno praćenje usvajanja znanja tijekom problemske nastave. Studenti će također pripremiti seminarski rad i predočiti ga grupi / grupna diskusija. Vježbe će provoditi u zdravstvenim ustanovama primarne i sekundarne zdravstvene zaštite.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Lazarus R S, Folkman S. Stres, procjena i suočavanje. Jastrebarsko; Naklada Slap; 2004.
2. Hudek-Knežević J, Kardum I. Stres i tjelesno zdravlje. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2006.
3. Havelka M, Havelka Meštrović A. (ur.) Zdravstvena psihologija. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2013.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Knežević B i sur. Zdravstveni djelatnici u bolnicama i stres na radu: Istraživanje u Zagrebu. Sigurnost 51 (2) 85-92; 2009.
2. Happell et al. Nurses and stress: recognizing causes and seeking solutions. Nursing Management: 21: 638-647; 2013.
3. Villani et al. Self Help Stress Management Training Through Mobile Phones: An experience With Oncology Nurses. Psychological Services. Vol. 10. No 3. 315-322; 2013.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS-3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i praktične nastave, te sati provedeni u samostalnom radu / izrada seminarskog rada i teorijsko i praktično učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.6. PALIJATIVNA SKRB	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Palijativna skrb i hospicij, povijest hospicijskog pokreta, ciljevi hospicija, medicinska sestra u hospiciju. Informacije vezane uz hospicijske dnevne centre, profesionalni dijalog sa umirućim, neophodne vještine medicinske sestre u palijativnoj skrbi. Neverbalna komunikacija, savjetodavne vještine medicinske sestre. Medicinska sestra u situaciji priopćavanja loših vijesti. Uloga medicinske sestre u interakciji s članovima obitelji.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- objasniti filozofiju i principe palijativne skrbi, te mogućnosti integracije u različita područja s utjecajem na kvalitetu zdravstvene njege na kraju života
- prepoznati simptome i znakove u zadnjem stadiju života
- objasniti važnost procjene i rješavanja boli kod bolesnika u palijativnoj skrbi
- objasniti višestruku ulogu medicinske sestre u provođenju kvalitetne zdravstvene njege u zadnjem stadiju života
- identificirati potrebu suradnje unutar članova tima – prepoznati ulogu med. sestre kao člana tima
- definirati važnost komunikacije između bolesnika, obitelji i zdravstvenih djelatnika, te unutar samog interdisciplinarnog tima
- definirati ulogu med. sestre kroz različite organizacijske modele palijativne skrbi
- objasniti pojmove gubitka, oplakivanja, žalosti i žalovanja

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti osposobljen za primjenu zdravstvene njege u palijativnoj skrbi i hospicijima. Student stječe vještine profesionalnog – terapijskog odnosa prema smrti, umiranju i umirućima. Student stječe svijest o važnosti palijativne skrbi kao jedine grane u medicini koja se bavi kvalitetom života umirućih klijenata.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja i metodičke vježbe

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Ozimec Vulinec Š. Palijativna skrb. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2014.
2. Jušić A. Hospicij i palijativna skrb. Zagreb: Školska knjiga; 1996.
3. Kuebler-Ross E. Razgovori s umirućima. Zagreb: Provincija franjevac trećoredaca; 2007.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Šamija M, Nemet D. Potporno i palijativno liječenje onkoloških bolesnika. Zagreb: Medicinska naklada; 2010.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti
Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.7. RAD S GRUPOM	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	4	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Grupa: osnovni pojmovi, definicije, podjele. Grupna dinamika i grupni procesi: ciljevi, norme, kohezivnost, uloge. Vođenje grupe: tipovi voditelja, vještine voditelja, donošenje odluka, evaluacija grupnog rada. Vrste grupa u radnoj terapiji: terapijske; institucionalne – orijentacijske, resocijalizacijske, motivacijske, prisjećanja; terapijskih aktivnosti; samopomoći, obrazovne; diskusijske; komunikacijske.

Specifičnosti rada s grupama osoba s različitim zdravstvenim problemima

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- analizirati komunikaciju u grupi
- opisati čimbenike koji djeluju na grupnu dinamiku,
- nabrojati i opisati obilježja grupe
- razlikovati vrste grupa,
- prepoznati stadij razvoja grupe,
- definirati različite stilove vođenja grupe
- primijeniti grupni rad u kliničkom okruženju
- usporediti rad s različitim grupama bolesnika u sestrinskoj skrbi

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za predmet i/ili modul

Opće kompetencije ovog predmeta odnose se na poznavanje i razumijevanje osnovnih načela rada u grupi, razlikovanje vrsti grupa, te osvještavanje prednosti rada u grupi naspram individualnog rada.

Specifične kompetencije se odnose na znanje o planiranju, organiziranju i provođenju rada u grupi unutar kliničkog okruženja u svrhu pružanja dodatne sestrinske skrbi pojedincima, skupinama i zajednici.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminar i metodičke vježbe

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Ajduković M. Grupni pristup u psihosocijalnom radu. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć; 1997.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita:

Pismeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

4.8. TRENING ŽIVOTNIH VJEŠTINA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	4	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Socijalni pristup u provedbi radno-terapijske intervencije. Prepoznavanje i promicanje emocionalne, kognitivne i bihevioralne kompetentnosti. Trening životnih-socijalnih vještina u procesu rehabilitacije i resocijalizacije. Utvrđivanje liste životnih vještina. Procjena životnih vještina. Definiranje vještina. Podučavanje. Igranje uloga. Evaluacija i samo-evaluacija. Tematske radionice pratile bi sadržaje: osnovne potrebe, samopoštovanje, samosvijest, mišljenje, komunikaciju.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Objasniti životne vještine
- Odabrati i primijeniti formu treninga životnih vještina sukladno potrebi i interesu pojedinca-grupe
- Primijeniti i interpretirati saznanja na području emocionalne, kognitivne i bihevioralne kompetentnosti unutar životnih vještina
- Demonstrirati stečene vještine
- Dokumentirati inicijalna saznanja i prikupljene informacije
- Planirati i provoditi trening životnih vještina u radu s grupom

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Kroz savladavanje sadržaja predmeta student će razviti vještine potrebne za radno-terapijsko djelovanje na polju prevencije, rane intervencije, rehabilitacije i resocijalizacije klijenata u svim aspektima dnevnog života u kojima su životne vještine neizostavna sastavnica uspješne izvedbe aktivnosti

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, seminar i metodičke vježbe

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Šimunović D. Nastavni tekstovi. Zagreb: Visoka zdravstvena škola; 2005.
2. Ajduković D, Pečenik. Nenasilno rješavanje sukoba (III izdanje). Zagreb: Alineja; 1998.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Sprague J, Walker D. (2002.): Creating School-wide Prevention and Intervention Strategies. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. Washington: DC; 2002.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

5. KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU PR	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	4	15		30	4

Okvirni sadržaj predmeta

Osnove komunikologije (verbalna i neverbalna komunikacija), osnove odnosa medijima, specifičnosti tiskanih i elektronskih medija (uz organiziranu posjetu 1 tiskanom i 1 elektronskom mediju, te gostujući novinari), novinarske vrste, osnove odnosa s javnošću (gost: predstavnik PR agencije vezane za zdravstvo), uloga glasnogovornika, kreiranje imagea, media-training, pripreme za javni nastup, organiziranje konferencije za novinstvo, organiziranje kampanja, krizno komuniciranje, interna komunikacija.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Definirati osnove iz odnosa s javnošću (PR)
- Definirati vrste komunikacijskih procesa
- Razlikovati statičke i dinamičke znakove i kanale neverbalne komunikacije od verbalne komunikacije
- Opisati specifičnosti tiskanih i elektronskih medija i njihovu povezanost sa zdravstvenim sektorom
- Opisati ulogu glasnogovornika
- Demonstrirati i dati primjer javnog komuniciranja s javnošću i medijima
- Opisati komunikacijsku vještinu za pripremu i organiziranje javnog nastupa (konferencije za novinstvo, zdravstvene kampanje i sl.)
- Objasniti načine stvaranje pozitivnog image-a ustanove u kojoj je student zaposlen
- Opisati pojam i osnove internog i kriznog komuniciranja
- Izraditi priopćenje za javnost

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Nakon završenog kolegija student će steći osnovna znanja iz odnosa s javnošću (PR-a) tj. steći će osnovne vještine javnog komuniciranja s javnošću i medijima, usvojiti će osnovne komunikacijske vještine za organiziranje javnih nastupa (konferencije za novinstvo, zdravstvene kampanje...), kako stvoriti pozitivan image ustanove u kojoj radi. Također naučiti će osnovne vještine koje su neophodne za glasnogovornika /voditelja ureda za informiranje, te kako komunicirati tijekom kriza.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi u obliku predavanja s aktivnom participacijom studenata, vježbama, i terenskom nastavom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. J. Bernes M. (prijevod Sandra Kalogjera). Uvod u novinarstvo. Biblioteka Press; 2001.
2. Plenković M. Teorija i praksa suvremenog novinarstva. Zagreb: Poslovna zajednica grafičkih i srodnih organizacija; 1987.
3. Verčić D, Zavrli F, Rijavec P, Tkalac Verčić A, Laco K. Odnosi s medijima. Zagreb: Masmedia; 2003. (<http://www.poslovni.hr/media/Data/Webshop/MASMEDIA%20-%20Odnosi%20s%20medijima.pdf>)

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

4. Novak B. Krizno komuniciranje i upravljanje opasnostima. Zagreb: SPEM Communication Group; 2001.

5. Grbelja J, Sapunar M. Novinarstvo teorija i praksa. Zagreb: MGC; 1993.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 4. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Usmeni i praktični ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

6. KOMUNIKACIJE U ZDRAVSTVU	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	15	30	4

Okvirni sadržaj predmeta

- *Određenje i specifičnosti komunikacije u zdravstvu;*
- *Važnost komunikacije u radu medicinskih sestara u području javnog zdravstva i specifičnosti zdravstvene komunikacije;*
- *Pretpostavke i odrednice uspješne komunikacije;*
- *Prepreke uspješnoj komunikaciji – izvori uzroci i načini uklanjanja;*
- *Komunikacija s osobama umanjenih komunikacijskih mogućnosti i u okolnostima otežane komunikacije;*
- *Komunikacija s osobama u stresu i krizi;*
- *Komunikacija s tjeskobnim, depresivnim i s psihički poremećenim osobama;*
- *Komunikacija s osobama umanjenih senzornih i govornih sposobnosti;*
- *Komunikacija s dobno specifičnim skupinama osoba (djecom i adolescentima i starijim osobama);*
- *Komunikacija s obitelji bolesnika, manjim i većim grupama osoba;*
- *Komunikacija u zdravstvenom timu;*
- *Komunikacija sa stručnjacima drugih zanimanja;*
- *Procesi i međusobni utjecaji osoba tijekom komunikacije;*
- *Postupci unapređenja komunikacijskih vještina*
- *Istraživanje i proučavanje komunikacije među osobama.*

Ishodi učenja

Savladavanjem kolegija student će biti osposobljen:

- Prepoznati osnovne procese i kauzalne odnose u komunikaciji s pacijentima i suradnicima,
- Razlikovati uspješne i neuspješne komunikacijske procese pri radu s klijentima i suradnicima,
- Pokazati efikasnu primjenu različitih komunikacijskih vještina (aktivno slušanje, empatiju, asertivnost i druge vještine) u svakodnevnom radu (s klijentima i suradnicima),
- Predvidjeti reakcije pacijenata i njihovu povezanost sa specifičnim situacijama i poteškoćama u komunikaciji,
- Procijeniti razvijenost vlastitih komunikacijskih vještina, kao i komunikacijskih vještina osoba u interakciji,
- Razumjeti uzroke i posljedice komunikacijskih problema s bolesnicima i ostalim sudionicima komunikacijskog procesa,
- Prilagoditi komunikaciju osobitostima sugovornika i situaciji.
- Prikupljati, analizirati i interpretirati podatke znanstvenih istraživanja iz područja psihologije komuniciranja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Savladavanjem sadržaja predmeta student će usvojiti znanja potrebna za uspješnu komunikaciju s različitim klijentima (pojedincima i skupinama) i profesionalcima uključenim u identificiranje javnozdravstvenih problema i njihovo rješavanje i unapređenje. Jednako

tako bit će u stanju prepoznati komunikacijske probleme i njihove uzroke te prilagoditi komunikaciju specifičnim okolnostima.

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti sposoban:

- Nabrojiti, prepoznati i opisati procese i kauzalne odnose u komunikaciji s klijentima i suradnicima;
- Razumjeti uzroke i posljedice komunikacijskih problema s drugim sudionicima komunikacijskog procesa u zdravstvu;
- Prepoznati i koristiti odgovarajuće načine komunikacija s osobama, različitih psihičkih i tjelesnih osobitosti;
- Prepoznati i razlikovati uspješne i neuspješne komunikacijske procese pri radu s klijentima, članovima njihove obitelji i drugim stručnjacima koji skrbe o pacijentu;
- Koristiti odgovarajuće komunikacijske vještine pri ostvarenju ciljeva informacijske i terapijske komunikacije;
- Prilagoditi komunikaciju specifičnostima sugovornika i situacije;
- Prepoznati potrebu i koristiti postupke za unapređenje komunikacije;
- Sudjelovati u istraživanjima povezanim s komunikacijom u zdravstvu.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava će se izvoditi kroz predavanja, seminare i metodičke vježbe, a usvajanje znanja studenata će se pratiti kontinuirano tijekom seminara i vježbi provjerom stečenih znanja i vještina te kroz ispit nakon apsolvirane nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Lučanin D, Despot Lučanin J. (ur.) Komunikacijske vještine u zdravstvu. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2010.
2. Nastavni materijali na web stranicama Katedre za zdravstvenu psihologiju Zdravstvenog veleučilišta

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Arnold E, Underman Boggs K. Interpersonal relationships: professional communication skills for nurses. St Louis: Saunders; 2011.
2. Knapp M, Hall J A. Neverbalna komunikacija u ljudskoj interakciji. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2010.
3. McCorry, L.K., Mason J. Communication skills for the healthcare professional. Philadelphia Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, 2011.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 4. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

7. MENADŽMENT, MARKETING, PODUZETNIŠTVO I POSLOVNA ETIKA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3	15	30		5

Okvirni sadržaj predmeta

Slušanjem Kolegija student će naučiti osnovne principe planiranja poslovanja, istraživanja tržišta i kupaca, organiziranja malih poduzeća, osnovne pojmove financijskog poslovanja i poslovne etike.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Opisati osnovne principe planiranja poslovanja, istraživanja, organiziranja poduzeća (ustanova),
- Definirati osnovne pojmove financijskog poslovanja i poslovne etike
- Navesti primjere promoviranja proizvoda i tvrtke
- Opisati procedure za analizu bilanci poslovanja, i upravljanja troškovima
- Dati primjer poslovne etike u zdravstvu
- Nabrojati načine suradnje s poslovnim partnerima

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Savladavanjem sadržaja Kolegija student će naučiti osnove izrade godišnjeg plana, analizirati tržište i konkurenciju, promovirati proizvod, promovirati tvrtku.

Također će naučiti analizirati bilancu poslovanja, upravljati troškovima. Osim toga, upoznat će principe poslovne etike i funkcioniranja sustava suradnje s poslovnim partnerima.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi u obliku predavanja i problemskih seminara. Student će samostalno priređivati seminarski rad, prezentirati ga grupi i braniti teze.

Provjera znanja temelji se na pismenom ispitu, seminarskoj radnji i usmenom ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Čulig J. Priručnik za procjenu radnog učinka. Zagreb: Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba; 2000.
2. Bebek B, Kolumbić A. Poslovna etika. Zagreb: Sinergija; 2015.
3. Sikavica P sur. Poslovno odlučivanje. Zagreb: Školska knjiga; 2014.
4. Sikavica P, Novak M. Poslovna organizacija. Zagreb: Informator; 1999. (od str. 946)

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 5. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

8. MEDICINSKO PRAVO	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	15	15	3

Okvirni sadržaj predmeta

Sadržaj ovog predmet/kolegija obuhvaća tri tematske cjeline: 1. Pojam, izvori i sadržaj (predmet) medicinskog (zdravstvenog) prava; 2. Odgovornost zdravstvenih djelatnika (kazneno-pravna, građanska, prekršajna, disciplinska, strukovna); 3. Prava pacijenata – pojam, vrste, zaštita i promicanje.

Ishodi učenja

- Kroz aktivno sudjelovanje studenata u izradi eseja i seminarskih radova,
- Aktivno sudjelovanje na predavanjima potaknuti studente da prepoznaju relevantne činjenice, razumiju važnost istih,
- Nauče primjenu u praksi te analiziraju postojeće stanje u odnosu na pravnu regulativu.
- Usporediti različita postupanja te nakon toga argumentirano pokazati da su prepoznali, razumjeli i naučili prezentirano gradivo.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Student će se upoznati s pojmom i sadržajem medicinskog prava te naučiti temeljnu distinkciju između pojmova (i sadržaja) medicinske etike, medicinske deontologije i zdravstvene legislative; naučiti temeljne kriterije pravne odgovornosti zdravstvenih djelatnika, poglavito medicinskih sestara, proizašle iz postojeće domaće, ali i strane legislative, uključujući i sudsku praksu; steći spoznaju o problematici pravne odgovornosti u uvjetima tinskog rada na relaciji liječnik, medicinska sestra, pacijent; upoznati se s doktrinom ljudskih prava u medicini te razumijeti doktrinarnu razliku političko-pravno razliku između prava na zdravlje, odnosno zdravstvenu zaštitu i prava pacijenata - kao osobnih ljudskih prava.

Usvajanjem prethodnih znanja student će steći spobnost (vještinu) prepoznavanja situacija u zdravstvu (medicini) i širem društvenom okruženju koje nije dostatno rješavati samo u okviru postojećih etičko-deontoloških postulata struke; prepoznati situacije koje u konkretnoj medicinskoj praksi prelaze granice njihovog odlučivanja (kompetencija) i povlače za sobom pravnu odgovornost zbog neovlaštenog postupanja; prepoznati situacije u kojima se krše ili su u opasnosti prava pacijenata i biti osposobljen za pravodobno djelovanje u takvim situacijama, a s ciljem sprečavanja kršenja i zlouporabe prava pacijenata te njihovog promicanja u svakodnevnoj zdravstvenoj praksi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja i seminari

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Šeparović Z. Granice rizika – etičkopravni pristupi medicini. Zagreb: Informator; 1985. (odabrana poglavlja)
2. Štifanić M. Medicinsko pravo II - Društveni aspekti. Rijeka: Medicinski fakultet Rijeka; 1994. (odabrani dijelovi)
3. Štiganić M, Dobi-Babić R. Prava pacijenata ili: tko će živjeti a tko umrijeti. Rijeka: Adamić; 2000.
4. Bošković Z. Medicina i pravo. Zagreb: Pergamena; 2007.

5. Informativni pristanak/Turković, Ksenija; Roksandić Vidlička, Sunčana (ur.). Zagreb: Sveučilište, 2009 (priručnik).
6. Nikšić, Saša. *Odgovornost za štete u zdravstvenim ustanovama – pretpostavke, odgovorne osobe, oslobođenje od odgovornosti//Zdravstveni sustav u Republici Hrvatskoj/ Đukanović, Ljubica; Paić Ćirić, Mirjana (ur.) Zagreb: Teb – poslovno savjetovanje d.o.o., 2010. str. 55-67*
7. Nikšić, Saša. *Načelo autonomije pacijenta u hrvatskom pravu// Bioetika i medicinsko pravo, Zbornik radova 9. bioetičkog okruglog stola/ Sorta-Bilaja, Iva (ur.) Rijeka: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Katedra za društvene znanosti, 2009., str. 163-172*
8. Klarić, Petar. *Odgovornost za štete u medicini//ABC kirurške svakidašnjice, 3. dio/Hančević, Janko (ur.) Zagreb: Medicinska naklada, 2008., str. 454-501*

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Turković, Ksenija. Pravo odbiti medicinski zahvat u RH// *Medicina – The Journal of Croatian Medical Association – Rijeka Branch.* 44 (2008), 2; 158-170
2. Nikšić, Saša. Utjecaj propis o zdravstvenom osiguranju na pravni odnos između pružatelja zdravstvenih usluga i pacijenta // *Aktualna pravna problematika u zdravstvu / Cerjan, Snježana (ur.) Varaždin: Udruga pravnika u zdravstvu, 2010., 123-139*
3. Čepilić Egidio, Roksandić Vidlička, Sunčana; Babić, Tatjana. Liječnička pogreška i odgovornost; Skandinavski model osiguranja od medicinske pogreške – može li zaživjeti u okviru naših propisa // *Zbornik radova, 1. Kongres pravnika u zdravstvu, 2008., 87-101*
4. Turković, Ksenija. Informirani pristanak i pravo na odbijanje tretmana u Republici Hrvatskoj // *Zbornik radova, 1. Kongres pravnika u zdravstvu, // Zbornik radova, 1. Kongres pravnika u zdravstvu, 2008., 57-85*
5. Nikšić, Saša. *Odgovornost pružatelja zdravstvenih usluga svojim zaposlenicima za neimovinsku štetu zbog povrede prava osobnosti (zračenja, infekcije, kvarovi na uređajima i sl.)// Odgovornost za neimovinsku štetu zbog povreda prava osobnosti u vezi s radom, Narodne novine / Klarić, Petar (ur.) Zagreb: Narodne novine, 2007., 115-146 (predavanje, objavljeni rad, znanstveni)*
6. Nikšić, Saša. *Pristanak pacijenta na liječenje // Godišnjak tribina Pravnog fakulteta u Zagrebu i Kluba pravnika Grada Zagreba / Barbić, Jakša (ur.) Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2007., 205-232 (predavanje, objavljeni rad, znanstveni)*

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 3. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Usmeni i pismeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

9. ORGANIZACIJA I EKONOMIKA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	30	15	5

Okvirni sadržaj predmeta

Organizacija zdravstvene službe na tri razine. Specifičnosti organizacije primarne zdravstvene zaštite. Uloga zajednice u zdravstvenoj zaštiti. Podrška zdravstvene službe u organizaciji i životu zajednice. Metode i praksa povezivanja primarne i sekundarne razine zaštite. Organizacija hitne medicinske pomoći. Samozaštita i suzaštita. Terapijske grupe. Organizacija službe socijalne skrbi. Metode i praksa povezivanja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Uloga nevladinih udruga i grupa u zaštiti zdravlja. Zdravstvena zaštita osoba s posebnim potrebama. Metode ocjene zdravstvenog stanja stanovništva. Planiranje zdravstvene njege i skrbi na primarnoj i sekundarnoj razini. Zdravstveni program. Interdisciplinarnost i multiprofesionalnost u rješavanju zdravstvenih potreba zajednice. Zdravstvena politika. Racionalizacija zdravstvene zaštite. Načini plaćanja zdravstvenih usluga. Analiza troškova i koristi. Mjerenje učinka zdravstvenih intervencija. Ocjena, osiguranje i upravljanje kvalitetom zdravstvene zaštite. Međunarodne zdravstvene organizacije. Europske smjernice i iskustva u organizaciji javnog zdravstva i primarne zdravstvene zaštite.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Opisati koncept i važnost organizacije zdravstva i zdravstvene zaštite na svim razinama
- Nabrojati uloge zajednice u provođenju zdravstvene zaštite
- Nabrojati i obrazložiti čimbenike sa strane zdravstva koji podržavaju ili ometaju razvoj i dinamiku zajednice
- Argumentirati važnost i ključne točke potrebe za povezivanjem razina zdravstvene zaštite
- Opisati specifičnosti organizacije rada različitih djelatnosti u zdravstvu (hitna pomoć, ustanove za pružanje zdravstvene njege, patronažna djelatnost, domovi zdravlja, lječilišta, klinike, bolnice i drugi)
- Nabrojati prednosti i važnosti samozaštite i suzaštite na motiviranje u poučavanju građana
- Dati primjer funkcioniranja i rada samozaštitnih grupa i ulogu medicinske sestre u radu istih (alkoholičari, dijabetičari, hipertoničari i sl.)
- Navesti važnost i razloge povezivanja zdravstvene i socijalne zaštite
- Nabrojati glavne skupine i navesti indikatore za ocjenu stanja zdravlja stanovništva
- Nabrojati i opisati načine mjerenja učinka zdravstvenih intervencija
- Opisati definiciju i postupak ocjene kvalitete rada te upravljanja kvalitetom u zdravstvu
- Navesti međunarodne organizacije u zdravstvu i opisati njihove funkcije
- Nabrojati standardizirane procedure u zdravstvenoj njezi na svima razinama zdravstvene zaštite.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Savladavanjem sadržaja predmeta student će biti sposoban:

- razumijeti i znati koncept i važnost organizacije zdravstva i zdravstvene zaštite na tri razine;
- znati specifičnosti organizacije zdravstva i zdravstvene zaštite na prvoj i drugoj razini;

- razumijeti ulogu zajednice u provođenju zdravstvene zaštite;
- nabrojiti i obrazložiti čimbenike sa strane zdravstva koji podržavaju ili ometaju razvoj i dinamiku zajednice;
- objasniti važnost povezivanja dvije razine zaštite;
- Nabrojiti i obrazložiti metode i primjere u povezivanju dvije razine zaštite;
- opisati i objasniti načine organizacije hitne medicinske pomoći u različitim uvjetima;
- objasniti značenje i važnost samozaštite i suzaštite, metode i načine motiviranja i podučavanja građana za njih;
- opisati nekih primjera terapijskih i samozaštitnih grupa i njihov rad (liječeni alkoholičari, osobe s problemima u prehrani; grupa za odvikavanje od pušenja);
- objasniti način organizacije socijalne skrbi i zaštite u Hrvatskoj i nekoliko europskih država;
- objasniti važnost povezivanja zdravstvene i socijalne zaštite;
- nabrojiti i opisati nekoliko tipičnih nevladinih udruga i grupa u zaštiti zdravlja i objasniti njihovu ulogu u zaštiti zdravlja;
- prikazati specifičnosti zdravstvene zaštite osoba s posebnim potrebama;
- nabrojiti i opisati metode ocjene zdravstvenog stanja stanovništva;
- opisati planiranje zdravstvene njege i skrbi na primarnoj i sekundarnoj razini;
- nabrojiti sastavnice zdravstvenog programa i opisati njihove značajke;
- objasniti važnost interdisciplinarnog i multiprofesionalnog pristupa u rješavanju zdravstvenih potreba zajednice;
- nabrojiti sudionike i opisati postupak procesa utvrđivanja zdravstvene politike;
- opisati racionalizaciju zdravstvene zaštite
- nabrojiti načine plaćanja zdravstvenih usluga
- opisati metodu analize troškova i koristi;
- nabrojiti kategorije zdravstvene potrošnje i znati njihove veličine;
- nabrojiti i opisati načine mjerenja učinka zdravstvenih intervencija;
- nabrojiti glavne skupine i navesti primjere indikatora za ocjenu stanja zdravlja stanovništva;
- opisati definiciju i postupak ocjene i osiguranja kvalitete zaštite, te prokazati postupak upravljanja kvalitetom zdravstvene zaštite
- nabvesti nekoliko međunarodnih organizacija u području zdravlja i opisati njihove funkcije;
- poznavati Europske smjernice i opisati tipične primjere iz iskustva u organizaciji javnog zdravstva i primarne zdravstvene zaštite.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja uz aktivnu suradnju studenata. Veći dio nastave odvijati će se u obliku seminara, u kojima će studenti u grupi 2-3 studenta obraditi temu i prikazati je ostalim studentima. Vježbe će se provoditi u vidu demonstracija i posjeta zdravstvenim ustanovama, centrima za socijalni rad, domovima umirovljenika, terapijskim zajednicama i sl.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Jakšić Ž, Kovačić L. i sur. Socijalna medicina. Zagreb: Medicinska naklada; 2000.
2. Kovačić L ur. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti. Zagreb: Medicinska naklada; 2003.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Pencheon D, Guest C, Melzer D, Gray MJA ur. Oxford Handbook of Public Health Practice. Oxford-New York: Oxford University Press; 2002.
2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti
3. Zakon o zdravstvenom osiguranju
4. Zakon o sestinstvu

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 5. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Seminarski rad (pismeno), te usmeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

10. PREHRANA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1	15	30	15	6

Okvirni sadržaj predmeta

U kolegiju će studenti naučiti o utjecaju prehrane na zdravlje ljudi, upoznati se sa ulogom prehrane u nastanku vodećih javno-zdravstvenih problema, identificirati javnozdravstvene probleme prehrane u Hrvatskoj, navesti njihove uzroke, rasprostranjenost i način prevencije. Studenti će se upoznati sa specifičnostima prehrambenih potreba pojedinih dobnih skupina i savladati osnove dijetetike. Naučit će kako rješavati probleme i donositi odluke u skladu sa stavovima struke prema pojedinim aktualnim temama. Upoznati se sa međunarodnim organizacijama i njihovim interesima te strategijama na području prehrane.

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Opisati utjecaj prehrane na zdravlje pojedinca
- Navesti definicije hrane i što uključuje odnosno ne uključuje pojam hrane
- Nabrojati načine utjecaja prehrane u nastanku vodećih javno-zdravstvenih problema
- Identificirati javno-zdravstvene probleme prehrane u Hrvatskoj, navesti njihove uzroke, rasprostranjenost i načine prevencije
- Argumentirano donositi odluke u cilju rješavanja zdravstvenih problema povezanih sa prehranom u skladu sa postojećim stavovima i preporukama struke
- Analizirati i ocijeniti prehrambeni status pojedinca koristeći postojeće standarde (NHCS, ITM, percentile, z-scor)
- Identificirati pojedine kliničke i subkliničke deficite od javno-zdravstvenog značaja
- Analizirati prehrambene navike i značaj prehrane kao i stilova življenja u razvoju i prevenciji kroničnih nezaraznih bolesti
- Izmjeriti i dati ocjenu prehrambenog statusa antropometrijskom metodom
- Izračunati bazalni metabolizam pojedinca
- Opisati metode ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica te procesa pripreme hrane na javnim mjestima i društvene prehrane
- Opisati alternativne načine prehrane i njihov utjecaj na zdravlje

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će naučiti kako ocijeniti prehrambeni status pojedinca ili određene skupine primjenjujući-NHCS standarde, z-scor, ITM, percentile, izračunati ITM. Studenti će biti osposobljeni identificirati pojedine kliničke i subkliničke deficite od javnozdravstvenog značaja, analizirati prehrambene navike i značaj prehrane kao i stilova življenja u razvoju i prevenciji kroničnih nezaraznih bolesti s posebnim osvrtom na ulogu pojedinih nutrijenata -npr. (kardiovaskularne bolesti - ateroskleroza, inzult, ishemična bolest srca, infarkt), diabetes tip II, maligne bolesti, imunološke bolesti, bolesti lokomotornog aparata itd.

Naučit će kako prepoznati kvalitetu namirnica i upoznati metode ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica te procesa pripreme hrane u objektima društvene prehrane (škole, vrtići, domovi umirovljenika). Naučit će procijeniti mogućnosti primjene obogaćivanja namirnica i definirati pojam dijetetskih proizvoda uz kritični osvrt na primjenu suplemenata. Opisati različite alternativne načine prehrane s kritičkim/znanstvenim osvrtom na njihov mogući štetan utjecaj na zdravlje. Upoznati se sa stavovima struke vezano za pojedine aktualne teme (GMO, prehrana športaša itd.).

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Interaktivno predavanje, predavanje temeljeno na postavljanju pitanja, rješavanju manjih, zadataka. Sustavno praćenje usvajanje znanja tijekom nastave, izrada seminarskih radova, predočenje rada grupi uz grupnu diskusiju, aktivno sudjelovanje u vježbama. Vježbe će se provoditi u zavodu za javno zdravstvo, objektu društvenene prehrane.

Provjera znanja provest će se pismenim testom I usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Kaić-Rak A, Antonić K. Tablice o sastavu namirnica i pića. Zagreb: Zavod za zaštitu zdravlja RH; 1990.
2. Kaić-Rak A, Pucarín J. Planiranje I evaluacija prehrane u Valić F i sur. Zdravstvena ekologija str.127-146. Zagreb: Medicinska naklada; 2001.
3. Kaić-Rak A, Pucarín J, Javnozdravstveno značenje prehrane u Valić F i sur. Zdravstvena ekologija str.146-160. Zagreb: Medicinska naklada; 2001.
4. Kaić-Rak A, Antonić-Degač K.. Nadzor nad zdravstvenom ispravnosti namirnica u Valić F i sur. Zdravstvena ekologija str.160-165. Zagreb: Medicinska naklada; 2001.
5. Kaić-Rak A, Pucarín J. Prehrana pučanstva u izvanrednim uvjetima u Valić F i sur. Zdravstvena ekologija str.192-197. Zagreb: Medicinska naklada; 2001.
6. Živković R. Dijetetika. Zagreb: Medicinska naklada; 2002.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Kaić-Rak A, Antonić-Degač K, Petrović Z. Nedostaje li joda u našoj prehrani, Vitamini i minerali u dječjoj prehrani - Priručnik za poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja I kategorije str.135-147. Zagreb: MEF; 2003.
2. Matasović D. Hrana prehrana i zdravlje (činjenice i mišljenje). Zagreb: Fovis; 1991.
3. Diet, nutrition and the prevention of chronic diseases. WHO technical report series 916. Report of a Joint WHO/FAO Expert Consultation. Geneva 2003.
4. Senta A, Pucarín-Cvetković J, Jelinić D, Kvantitativni J . Modeli namirnica i obroka. Zagreb: Medicinska naklada; 2004.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 6. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

11. PROSUĐIVANJE I SMJERNICE U ZDRAVSTVENOJ NJEZI	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3	30	15	30	9

Okvirni sadržaj predmeta

Upravljanje kvalitetom rada u području zdravstvene njege u zajednici / praćenje i unapređivanje kvalitete; učenje i razvijanje strategije najbolje prakse u području zdravstvene njege u zajednici/ primjena smjernica; analiza vještina i kritička evaluacija sestrinske prakse; planiranje i nadzor nad provođenjem zdravstvene njege; prevencija rizika; unapređivanje rada na radnom mjestu/upravljanje ljudskim resursima;razvijanje intersektorskog rada / izgradnja tima;

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- objasniti procese upravljanja kvalitetom području zdravstvene njege u zajednici
- razvijati strategije za razvoj najbolje sestrinske prakse u zajednici
- planirati, analizirati i kritički evaluirati sestrinsku praksu
- pratiti proces rada i sprječavati moguće rizične situacije
- upravljati ljudskim resursima u području zdravstvene njege u zajednici
- razvijati i unapređivati intersektorski rad

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će naučiti; upravljati kvalitetom rada u području zdravstvene njege u zajednici / pratiti i unapređivati kvalitetu; učiti će kako razvijati strategiju najbolje prakse u području zdravstvene njege u zajednici; naučiti će primjenjivati zadane smjernice, ali istovremeno i analizirati kvalitetu izvedenih vještina i kritički ih evaluirati; znati će kako napraviti plan rada i koje će metode nadzora primijeniti nad provođenjem zdravstvene njege; naučiti će načine prevencije rizika i metode umanjivanja štete kod već nastalog incidenta; naučiti će tehnike i metode unapređivanja rada na radnom mjestu /upravljanje ljudskim resursima;razvijanje intersektorskog rada / izgradnja tima;

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi u obliku predavanja s aktivnom participacijom studenata / problemska nastava. (sustavno praćenje usvajanja znanja). Vježbe se izvode po kliničkim smjernicama

(demonstracije, vježbanje pod nadzorom nastavnika, uvježbavanje)

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Kalauz S. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj njezi. Zagreb: Medicinska naklada; 2014.
2. Swansburg C. Russel. Introductory Management and Leadership for nurses. Sudbury: Jones and Bartlett Publisher; 1998. (629 - 716)
3. Kirk R. The Big Picture - Total Quality Management and Continuous Quality Improvement. Journal of Nursing Administration; 1992. (24 – 31)
4. Bond M, Holland S. Skills of Clinical Supervision for Nurses. Buckingham: Open University Press; 1998.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

1. Hogg, C. Patients, Powers and Politics, Sage Pubs, Ltd., 1999.
2. Čulig, J. Nastavni tekstovi – Menadžment u sestinstvu. Visoka zdravstvena škola, 2003.

3. Čulig, J. Zovko, V. Priručnik za procjenu radnog učinka, ZZJZ, Zagreb, 2002.

4. W.E. Deming: out of the Crisis, Cambridge, Mass, MIT Press, 1986.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 8. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

12. SESTRINSTVO U SUSTAVU SOCIJALNE ZAŠTITE	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	2	30	30	30	8

Okvirni sadržaj predmeta

Za kolegij SESTRINSTVO U SOCIJALNOJ ZAŠTITI potreba je u studiju da se sestre upoznaju sa kompletnom socijalnom zaštitom, a to su slijedeće cjeline:

1. Korisnici socijalne skrbi
2. Prava u sustavu socijalne skrbi:
  - Savjetovanje
  - Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća
  - Pomoć za uzdržavanje
  - Pomoć za podmirenje troškova stanovanja
  - Jednokratne pomoći
  - Doplatak za tuđu pomoć i njegu
  - Pomoć i njega u kući
  - Osobna invalidnina
  - Osposobljavanje za samostalan život i rad

Znanjem ovih prava sestra ulaskom u obitelj može pravilo uputiti pojedine članove u ostvarivanje njihovih prava.

3. Skrb izvan vlastite obitelji

Skrb izvan vlastite obitelji obuhvaća sve oblike smještaja ili boravka u udomiteljskoj obitelji, u domovima socijalne skrbi, kao i one oblike smještaja ili boravka koje pruža vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba, kojima se korisniku osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, briga o zdravlju, odgoj i obrazovanje, psihosocijalna rehabilitacija, njega i druge potrebe.

Socijalna skrb izvan vlastite obitelji ostvaruje se kao:

- stalni smještaj ,
- tjedni smještaj ,
- privremeni smještaj ,
- cjelodnevni boravak i
- poludnevni boravak

4. Ustanove socijalne skrbi su:

1. centar za socijalnu skrb,
2. domovi socijalne skrbi,
3. centar za pomoć i njegu,
4. gerontološki centri.

4.1. CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

Stručne cjeline sa kojima će se medicinska sestra upoznati u centru za socijalnu skrb jesu:

- a. opći socijalni rad
- b. zaštita djece i mladeži s poremećajima u ponašanju,
- c. zaštita osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolesti,
- d. brak, odnosi u braku i odnosi roditelja i djece,
- e. skrbništvo i posvojenje, udomiteljstvo,
- f. zaštita starijih osoba.

Sestre sudjelovanjem u stručnim cjelinama centra:

- upoznaju ustroj stručnih cjelina
- upoznaju opseg, strukturu i druge karakteristike problema koji se primarno rješavaju u određenoj stručnoj cjelini,
- prisustvuju radnjama u postupku ostvarivanja socijalne skrbi.

4.2. DOMOVI SOCIJALNE SKRBI

Rad u domu za stare, nemoćne i duševno oboljele osobe

- upoznaje se s radom i funkcioniranjem svih ustrojbenih jedinica,
- upoznaje organizaciju stručnih cjelina,
- upoznaje opseg, strukturu i druge karakteristike problema koji se primarno rješavaju u određenoj stručnoj cjelini,
- prisustvuje u radu komisije za prijam korisnika,
- sudjeluje u radu s korisnikom radi prilagođavanja u novu sredinu i uvjete života,
- sudjeluje u rješavanju konfliktnih situacija među korisnicima,
- sudjeluje u radu tima prilikom izrade individualnih programa rada s korisnicima,
- sudjeluje u grupnom radu s korisnicima,
- sudjeluje u radu stručnog vijeća,
- sudjeluje u izradi polugodišnjeg i godišnjeg programa rada,
- sudjeluje u izradi plana i programa individualnog i grupnog rada s korisnicima,
- timski rad,
- supervizija.

4.3. DOM ZA DJECU BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI

- upoznaje organizaciju rada ustanove i svake pojedine ustrojbene jedinice doma,
- sudjeluje u radu s članovima obitelji korisnika,
- sudjeluje u radu stručnog tima,
- sudjeluje u izradi individualnog programa rada s djecom.

4.4. CENTAR ZA POMOĆ I NJEGU

Obuhvaća:

- organiziranje prehrane,
- obavljanje kućnih poslova
- održavanje osobne higijene,
- zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

4.5. GERONTOLOŠKI CENTAR

- je vaninstitucionalna briga o starijim osobama na određenom području grada Zagreba lociranih uz domove za starije i nemoćne osobe

- usluge koje centar pruža su:

1. prehrana
2. pomoć u kući
3. zdravstvena njega
4. radna terapija
5. savjetodavni rad (psiholog, socijalni radnik, pravnik, defektolog, medicinska sestra)

4.6. POLIKLINIKA ZA DJECU I OBITELJ GRADA ZAGREBA

5. Sadržaj kliničke prakse za medicinske sestre

obuhvaćao bi:

- upoznavanje gore navedenih ustanova i boravak u njima,
- sudjelovanje u aktivnostima ustanove,
- osvrt na provedenu praksu.

Ishod učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- objasniti prava u sustavu socijalne skrbi
- objasniti i pravilno uputiti pojedinca i obitelji u ostvarivanje skrbi izvan vlastite obitelji
- opisati strukturu i funkcioniranje ustrojbenih jedinica institucija
- objasniti prijem u institucije, pravilnu procjenu skrbi, praćenje kvalitete života
- opisati i objasniti individualne planove, izrada polugodišnjih i godišnjih programa, evaluaciju planiranih sadržaja
- objasniti važnost brige o starijim osobama (lokalna zajednica) lociranih uz domove za starije i nemoćne osobe
- objasniti važnost timskog rada u institucijama
- objasniti primjenu grupnog rada u institucijama
- objasniti važnost supervizijskog rada

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će naučiti ulogu medicinske sestre u pojedinim ustanovama socijalne zaštite, kako surađivati u timu sa drugim stručnjacima u rješavanju pojedinih problema, grupni rad, dinamiku grupe sa pojedinim dobnim skupinama (djeca, starije osobe) te superviziju stručnog rada.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

predavanje i seminarski radovi, provjera znanja, kolokviji

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Tomek-Roksandić S i sur. Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege sa sestrinskom dokumentacijom i postupnikom opće / obiteljske medicine u domu za starije osobe II. dopunjeno izdanje. Zagreb: Centar za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar; 2012.
2. Jakšić Ž, Kovačić L. Socijalna medicina. Zagreb: Medicinska Naklada; 2000.
3. Starc B. Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima najmlađe djece s teškoćama u razvoju. Zagreb: Ured UNICEF-a za Hrvatsku; 2014.
4. Puljiz V, Bežovan G, Šučur Z, Zrinščak S. Socijalna politika (odabrana poglavlja). Zagreb: Udžbenik Pravnog fakulteta u Zagrebu; 2005.
5. Warner Schaie K, Sherrz L. Willis. Psihologija odrasle dobi i starenja. Zagreb: Naknada Slap; 2001.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Prijedlog Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017.- 2020. <https://esavjetovanja.gov.hr/Econ/MainScreen?EntityId=5171>
2. Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju.
3. Zakon o zdravstvenoj zaštiti; NN150/08, 71/10, 139/10, 22/11... (na snazi od 01.01 2015, <http://www.zakon.hr/z/190/Zakon-o-zdravstvenoj-za%C5%A1titi>)
4. Zakon o duševnom zdravlju i osobe s duševnim, NN 76/14, <http://www.zakon.hr/z/181/Zakon-o-za%C5%A1titi-osoba-s-du%C5%A1evnim-smetnjama>

5. Zakon o socijalnoj skrbi. NN 157/13, 157/14, 99/15. (na snazi do 31.05.2016. <http://www.zakon.hr/z/222/Zakon-o-socijalnoj-skrbi>)

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 8. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

13. Specijalna zdravstvena njega I	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	1,2	60	30	60	12

Okvirni sadržaj predmeta

Patronažna zdravstvena njega uključuje primjenu teorijskog i praktičkog znanja u njezi novorođenčeta, dojenčeta, malog djeteta, predškolskog djeteta, školskog djeteta i adolescenta, te zdravstvenu zaštitu žena u reproduktivnoj dobi a naročito u tijeku trudnoće i puerperija. Kolegij je nadogradnja na sadržaje koje su studenti stekli iz tih područja tijekom temeljnog školovanja s posebnim osvrtom na provođenje njege u zajednici i domu obitelji. Sadržaj predmeta je usmjeren na specifične probleme ove populacije i na zadatke koji se odnose na unapređenje, očuvanje zdravlja i prevenciju bolesti.

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- Definirati potrebe za provođenjem specijalne zdravstvene njege usmjerene na sve dobne skupine i vrste korisnika (novorođenče, dojenče, školsko dijete, adolescente, trudnicu, ženu nakon poroda.....)
- Opisati modele organizacije sestrinskih djelatnosti u zajednici
- Opisati organizacijsku povezanost medicinske sestre u zajednici sa Nacionalnim i javno-zdravstvenim i programima i djelovanjima
- Dati primjer javno-zdravstvenog djelovanja medicinske sestre u zajednici
- Argumentirati potrebe za provedbu edukativnih i suportivnih programa za zaštitu i unapređenje zdravlja
- Procijeniti stanje pojedinca koristeći standardizirane mjerne instrumente
- Analizirati prikupljene podatke i povezati utjecaj pojedinih čimbenika na zdravstveno stanje pojedinca i zajednice
- Koristiti stečeno znanje, vještine i metode rada za provođenje zdravstvenog odgoja kroz individualni rad i rad sa malim i velikim grupama različitih javno-zdravstvenih problema sa svim dobnim skupinama
- Opisati važnost rada medicinske sestre u timskoj, intersektorskoj, i javno-zdravstvenoj suradnji.
- Planirati i provoditi javno-zdravstvene projektne aktivnosti u zajednici
- Dokumentirati zdravstvenu njegu

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Opće kompetencije:

- Po završenom studiju student će primijeniti stečena znanja i vještine u planiranju, provođenju i evaluaciji zdravstvene njege.
- Uzimati će kompetentnu sestrinsku anamnezu kod trudnice, babinjače, novorođenčeta, dojenčeta, malog djeteta, predškolskog i školskog djeteta te adolescenta. Utvrditi potrebe, planirati i provoditi zdravstvenu njegu.
- Kontinuirano evaluirati i dokumentirati provedeno.
- Kompetentno komunicira između pacijenta/klijenta i liječnika, ostalih djelatnika zdravstva, socijalne i drugih službi za koje utvrdi da postoji potreba.

Specijalne kompetencije:

-Procjenjuje tjelesne, psihološke, socijalne i duhovne potrebe pojedinca, obitelji i zajednice i ima stalan uvid u njihovo zdravstveno stanje, rast i razvoj te socijalne i ekonomske prilike.

-Uočava i prepoznaje čimbenike koji doprinose i one koji negativno utječu na tjelesno, socijalno i psihičko blagostanje. Prihvaća i uzima u obzir utjecaj kulturnih, socijalnih, ekonomskih, političkih okolišnih i drugih čimbenika na zdravlje ljudi i zaštitu zdravlja te pojavu bolesti.

-Utvrđuje zdravstveno odgojne potrebe i provodi zdravstveno odgojni rad pojedinca i obitelji.

-potiče organiziranje samozaštitnih grupa i prema potrebi pomaže u njihovu radu.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi u obliku predavanja sa aktivnom participacijom studenata uz sustavno praćenje usvojenih znanja. U okviru nastave student radi seminarski rad i javno prezentira grupi/grupna diskusija. Vježbe se provode u zdravstvenim ustanovama primarne i sekundarne zdravstvene zaštite te kabinetima škole.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Mojsović Z i sur. Sestrinstvo u zajednici. (odabrana poglavlja). Zagreb: Visoka zdravstvena škola; 2005.
2. Mojsović Z i sur. Sestrinstvo u zajednici. (odabrana poglavlja). Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2006.
3. Katić M, Švab I. Obiteljska medicina sveučilišni udžbenik. (odabrana poglavlja). Zagreb: Alfa; 2013.
4. Bralić B i sur. Kako zdravo odrastati. (odabrana poglavlja). Zagreb: Medicinska naklada i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Hrvatsko društvo za socijalnu i preventivnu medicinu; 2012.
5. Pećnik N, Starc B. Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima najmlađe djece. Zagreb: Ured UNICEF-a za Hrvatsku; 2010.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Mardešić D. i sur. Pedijatrija. Zagreb: Školska knjiga; 2003.
2. Hall D, Elliman D. Health for all children. Oxford: LA; 2002.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

.ECTS - 12. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje, uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

14. Specijalna zdravstvena njega II	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	3,4	60	30	60	12

Okvirni sadržaj predmeta

1. Pružanje zdravstvene njege u zajednici :

u kući oboljelog/ individualni rad

procjena i prpođenje, edukativnih i suportivnih programa za zaštitu i unapređenje zdravlja kroz rad u malim i velikim grupama

razvij i suradnja sa ostalim strukturama zajednice kroz timski rad u planiranju i provođenju zajedničkih projekata

razvijanje globalnog uvida u potrebe zajednice obzirom na specifičnosti, gradskih, ruralnih, otočkih zajednica i sl.

2. Usvajanje pozitivnih pravnih akata i uvida u specifične organizacije i udruge u cilju poboljšanja ostvarivanja zagarantiranih prava bolesnika.

3. upoznavanje s potrebama stručnim znanjima i vještinama za rad sa svim dobnim skupinama, kroničnim bolesnicima, osobama sa posebnim potrebama, ovisnicima i umirućima

Ishodi učenja:

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen:

- Definirati potrebe za provođenjem edukacije u cilju specifičnih potreba pojedinca, obitelji ili zajednice
- Analizirati potrebe za provedbu edukativnih i suportivnih programa za zaštitu i unapređenje zdravlja
- Argumentirati potrebe za provođenjem programa unapređenja zdravlja
- Opisati načine provedbe edukativnih i suportivnih programa za zaštitu zdravlja
- Razlikovati potrebe rada u odnosu na specifične potrebe gradskih, ruralnih, otočkih sredina
- Razlikovati načine rada u odnosu na specifičnu vrstu populacije
- Nabrojati i opisati specifične organizacije i udruge koje doprinose u poboljšanju zdravlja i kvalitete života osoba i obitelji u društvu
- Opisati mogućnosti i načine rada u velikoj i maloj grupi
- Opisati mogućnosti suradnje s ostalim strukturama zajednice

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će naučiti detektirati, dijagnosticirati, predložiti plan i ciljeve te imati potrebne vještine za zadane oblike zdravstvene njege u radu sa pojedincima i njihovim obiteljima.

Ovladati tehnikama grupnog rada za samostalno provođenje edukativnih programa te vođenje suportivnih sastanaka sa raznim kategorijama oboljelih

Znati prepoznati mogućnost suradnje, i kompetencije ostalih struktura zajednice radi što boljeg prepoznavanja potreba i problema u cilju poticanja i realizacije zajedničkih projekata.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi u obliku predavanja i praktičnu prezentaciju u obitelji uz aktivni sudjelovanje studenata kroz vježbe (demonstracije, vježbanje pod nadzorom nastavnika, uvježbavanje)

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Pavić J. Nastavni tekstovi za kolegij specijalna zdravstvena njega II. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2016.
2. Pavić J. Zdravstvena njega osoba s invaliditetom. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2014.
3. Leutar Z, Ogresta J, i Milić Babić M. Obitelji osoba s invaliditetom i mreže podrške. Zagreb: Pravni fakultet; 2008.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Urbanc K, i Kletečki Radović M. Aktivno učenje i kritičko mišljenje u kontekstu supervizijskog, edukacijskog i pomažućeg odnosa. Zagreb: Ljetopis socijalnog rada; 14(2), 355-367. 2007.

2. Bežovan G, Zrinščak S. „Civilno društvo u Hrvatskoj“ Zagreb: Jesenski i Turk; 2007.

3. Ljubešić M. (ur). Biti roditelj. Model dijagnostičko-savjetodavnoga praćenja i podrške obitelji s malom djecom. Zagreb: DZZOMM; 2003.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 12. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

15. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
	2	15	30		4

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija zdravstvene ekologije te pozicioniranje bolesti vezanih za životni i radni okoliš unutar sustava zdravstvene zaštite. Usvajaju se specifična znanja o fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnostima koje se mogu odraziti kao akutne, kronične i maligne bolesti te izazivaju oštećenja reprodukcije i poremećaje mentalnog zdravlja.

Ljudi su u mjestima gdje žive i rade izloženi različitim fizičkim i sociološkim stresorima, mnogim oblicima zagađivanja te drugim uvjetima okoliša. Posebna pažnja će se obratiti na uvjete života vulnerabilnog stanovništva: siromašnije populacije, imigranata iz ruralnih područja, ratnih imigranata i azilanata iz drugih zemalja te uvjeta rada i prilagodbe radnog mjesta invalida rada, osoba s umanjenom radnom sposobnošću, mladeži, trudnica i dojilja. Stoga će ovaj modul obraditi slijedeće teme:

- Voda i zdravlje: voda i njezini učinci na zdravlje, izvori vode, kvaliteta vode;
- Odlaganje smeća i sanitacija otpadnih voda;
- Stanovanje i zdravlje: kvaliteta stanovanja: biološki, kemijski, psihosocijalni aspekti; zrak u prostorima za stanovanje, osvjetljenje, buka, utjecaj materijala za gradnju, komunalna buka;

Ishodi učenja

Nakon odslušanog kolegija student će biti osposobljen :

- Definirati temeljne pojmove vezane uz zdravstvenu ekologiju;
- Identificirati poveznice između zdravlja, okoliša i socijalnih aspekata;
- Opisati međusobni učinak čovjeka na ekosustave i ekosustava na čovjeka i ostala živa bića;
- Opisati utjecaj, a napose zdravstvene učinke pojedinih fizikalnih, kemijskih i bioloških čimbenika okoliša
- Analizirati zdravlje pojedinca i populacije u međuovisnosti ukupnih utjecaja okolišnih čimbenika s posebnim naglaskom na javnozdravstveno značenje posljedičnog poremećaja zdravlja;
- Kreirati prijedlog mjera prevencije štetnog učinka na zdravlje i moći osmisliti i provesti javnozdravstvene akcije s ciljem rješavanja konkretnog problema i/ili podizanja i razvoja ekološke svijesti;
- Ispravno procijeniti hitnost i usmjeriti djelovanje zdravstvenih radnika, posebice sestrinske struke sukladno standardnim postupcima u slučaju ekoloških incidenata
- Argumentirano poticati i prosuditi važnost izgradnje stavova o nužnosti multidisciplinarnog pristupa i multisektorskog odgovora pri rješavanju složenih odnosa zdravlja i okoliša sa jasnim položajem i ulogom medicinskih sestara.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

Studenti će nakon ovog modula biti u mogućnosti:

- definirati okolišne determinante zdravlja,
- definirati javnozdravstveno značenje takovih oboljenja i poremećaja,

- definirati javnozdravstvene metode i akcije koje se mogu primijeniti u poboljšanju stanja zdravlja populacije uslijed štetnih okolišnih izloženosti.

Studenti će steći znanja o:

- važnosti čiste vode kao determinante zdravlja, bolestima koje se prenose vodom,
- važnosti sanitarnog odlaganja smeća
- kako nezbrinuti otpad može utjecati na zdravlje populacije i radnika,
- urbanizacija, stambeni čimbenici koji utječu na zdravlje, trendovima u stanovanju.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Kombinacija predavanja i seminara, studenti će pripremiti seminare koji će biti vezani uz nastavne jedinice. Potiče se diskusija te timski rad na pojedinim problemima. Vježbe će se biti u obliku organiziranih posjeta i terenskog izvida.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. Puntarić D, Miškulin M, Bošnjir J. Zdravstvena ekologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2012.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. Moeller D W. Environmental Health – Fourth edition. Harvard: University Press; 2011.
2. Valić F. Zdravstvena ekologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2001.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS - 5. U izračun ukupnog opterećenja studenata uključeni su sati teorijske nastave i sati provedeni u samostalnom radu /izrada seminara i teorijsko učenje,uz korištenje najnovije stručne literature

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Uspješnost polaganja ispita . Pismena evaluacija nastave /studenti

Izvedba programa prati se putem anonimne ankete o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i rada predavača. Ocjenjuju se koristi izlaganja, sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i ostale dimenzije sadržaja. Administrativno se uspoređuje plan i njegovo izvršenje, kao i broj studenata koji pohađaju predavanja i vježbe. Na kraju nastavne godine radi se evaluacija prolaznosti i ocjena studenata.

	SEMESTAR	P	S	V	ECTS
16. ZAVRŠNI RAD	4			150	15

Okvirni sadržaj predmeta

Završni rad, bez obzira na odabranu temu, je zbir znanja i vještina koje je student usvojio tijekom studija i koje treba promijeniti pri izradi rada.

Temu rada student dogovara s mentorom i izrađuje uz pomoć mentora nastavnika izabranog u nastavno ili znanstveno-nastavno zvanje. Nakon završene druge godine studija i položenih ispita koji su predviđeni studijskim programom student može pristupiti obrani završnog rada pred tročlanim povjerenstvom kojeg imenuje dekan Zdravstvenog veleučilišta.

Ishodi učenja:

- Definirati problem, cilj/eve i metode preglednog ili istraživačkog završnog rada.
- Odabrati adekvatne mjerne postupke za prikupljanje podataka.
- Povezati odgovarajuću stručnu i znanstvenu literaturu za potrebe pripreme i izrade završnog rada.
- Povezati teorijska i praktična znanja usvojena tijekom studija pri izradi završnog rada.
- Identificirati i navesti elemente istraživačkog procesa.
- Prikazati i sačiniti izvještaj o rezultatima istraživanja koristeći odgovarajući istraživački nacrt za provedbu istog.
- Izraditi samostalno, pod vodstvom mentora završni rad.
- Argumentirano objasniti i odgovoriti na postavljena pitanja članovima povjerenstva.
- Planirati sestrinske intervencije uvažavajući rezultate završnog rada.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) za svaki pojedini predmet i/ili modul

(Ukupan zbir znanja i vještina usvojenih tijekom studija)

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Završni rad će student raditi sam, ali pod vodstvom odabranog mentora.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

(Literatura potrebna za izradu završnog rada prema odabiru teme).

Obavezna i preporučena literatura prema preporuci mentora i ona koja se koristila tijekom studija.

Bodovna vrijednost svakog predmeta određena u skladu s ECTS-om uz odgovarajuće obrazloženje

ECTS – 15. U izradu završnog rada uključena su sva znanja i vještine koje je student usvojio tijekom studija te ih primijenio u izradi Završnog rada.

Način polaganja ispita

pismeni i usmeni (ispit se polaže pred komisijom od tri člana)

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula

Kvaliteta i uspješnost će se procijeniti na osnovu znanja i vještina koje će student prikazati kod obrane završnog rada.

3.2. STRUKTURA STUDIJA

Studij traje dvije godine, IV semestra.

Uvjet za prijelaz iz prve na drugu godinu studija su svi položeni ispiti iz obveznih kolegija, osim izbornih kolegija.

3.3. POPIS PREDMETA I/ILI MODULA KOJE STUDENTI MOGU IZABRATI S DRUGIH STUDIJA.

Studenti mogu upisati predmete ili module koji se izvode u okviru sličnih specijalističkih studija u zemlji i inozemstvu s kojima Zdravstveno veleučilište ima potpisan ugovor o suradnji.

3.4. POPIS PREDMETA I/ILI MODULA KOJI SE MOGU IZVODITI NA STRANOM JEZIKU (UZ NAVOĐENJE JEZIKA).

(U nastavi će sudjelovati nastavnici iz područja Javnog zdravstva sa engleskog govornog područja =

3.5. KRITERIJI I UVJETI PRIJENOSA ECTS-BODOVA - PRIPISIVANJE BODOVNE VRIJEDNOSTI PREDMETIMA KOJE STUDENTI MOGU IZABRATI S DRUGIH STUDIJA NA SVEUČILIŠTU ILI DRUGIM VISOKIM UČILIŠTIMA.

ECTS-bodovi se mogu prenijeti ukoliko su sadržaji predmeta koji su slušani na nekim drugim visokim učilištima slični ili isti kao i predmeti koji se slušaju u okviru specijalističkog studija. Pripisivanje bodovne vrijednosti predmeta izvodi se sukladno općim pravilima vrednovanja opterećenja studenta u vidu ECTS bodova. Prilikom pripisivanja bodovne vrijednosti uzima se u obzir teorijska/praktična ili klinička nastava, te samostalan rad studenta u pripremi i prezentaciji znanja ili vještina stečenih kroz određeni predmet.

Navedeni kriteriji i uvjeti moraju se definirati sporazumom o suradnji između Zdravstvenog veleučilišta i srodnih sveučilišta ili drugih visokih učilišta.

3.6. NAČIN ZAVRŠETKA STUDIJA.

Završni rad je ispit pred 3-članim povjerenstvom kojeg imenuje Dekan Zdravstvenog veleučilišta.

3.7. UVJETI POD KOJIMA STUDENTI KOJI SU PREKINULI STUDIJ ILI SU IZGUBILI PRAVO STUDIRANJA NA JEDNOM STUDIJSKOM PROGRAMU MOGU NASTAVITI STUDIJ.

Sukladno Pravilniku o studiranju Zdravstvenog veleučilišta, te ukoliko su programi više od 70% slični/usporedivi.

UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. MJESTA IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA.

Nastava će se održavati u predavaonicama i kabinetima Zdravstvenog veleučilišta, zdravstvenim i socijalnim ustanovama i drugim mjestima od javnozdravstvenog značaja: Dječji dom, Zagreb Nazorova 49, Centar za reproduktivno zdravlje, Klinike za dječje bolesti Zagreb, Klaićeva 16, Centar za socijalnu skrb, Dom za starije i nemoćne, Zagrebačko odlagalište neopasnog otpada Prudinec u Jakuševcu, KBC S. Milosrdnica – odjel za ovisnosti, Centar za rehabilitaciju Zagreb, Domovi zdravlja Zagreba